

YAZ 2019 SAYI 48

ulueraydogdu.com

FANNIN DENİZ SUYU KÂSESİ

biraz kültür biraz sanat
biraz aşk biraz meşk dergisi
deniz gibi aşk gibi
ey sevgili gözlerin gibi
canlı bir organizmadır
kafasına göre nefes alıp verir
asi ve düzensizdir

“Devrim”, o “güzel kız” gelecek, buralar şiirlik olacak

TERÖR KAVRAMINA FELSEFİ BAKIŞ / Serhat Tuna

“YETİNMEK SEVİNDİRİR” / Adil İzci

GÜZ MÜZESİ / Volkan Hacıoğlu

KELİME YAYINLARI / Tamer Gülbek

DELİK DEŞİK BİR GECE / Özkan Satılmış

Yazın Ortası / Seamus Heaney / Çeviren: Tamer Gülbek

YANGINDA SAMİMİ YÜZLER / İbrahim Yıldız

SALÇA KUTUSUNA EKİLEN ŞAHADET PARMAĞI / Rojda Erdem

put gibi sevmek / Mustafa Şanlı

BALIKLARIN BİLMEDİĞİDİR / Mahmut Aksoy

UZAKLAR İÇİN / Burak Nefesoğlu

Fareler ve insanlar / Lacivert

KUMUN ZAMANI / Mustafa Eroğlu

ŞİİRDEN HİSSE / Uluer Aydoğdu / b'ULU's şiirlemeleri

Şöyle kalp irisi bir mana taneciği bulabilir miyim diye eşelendiğimdir

Alacalandı mı üzüm
durmaz yürür şaraba
sonrası şiir kerim

“Merkezlerin çözülmeye, dağılmaya başlaması ile ‘büyük adamların’, büyük sanatçıların devri bitti. Şimdi herkes ‘büyük adam’, herkes kendi bütünselliği içinde büyük düşünür, büyük sanatçı ya da “megaproje”... Giderek güçlenen bir ağ oluşumu söz konusu ve bu akışın herhangi bir

noktasında yer alanlar arasında artık önemli ya da önemsiz ayrımı yapmak imkânsız. Varoluşta önemli olan tek bir şey var: Dolaşım ya da akış ve oluşlar...

Şiir de dolaşımdır, akış ve önemli olan şiirin dolaşımı, değiş tokuşudur. Ben sana bir şiir okuduğumda sen de bana bir şiir okursun. Hobaaa...
Potlatch!

Potlatch, unutulmuş bir şey! Kızılderililer, verilen armağana (gift) sessiz kalmazlardı, karşılığında bir şey verirlerdi hiç tereddüt etmeden. **Marcel Mauss** -işbölümü teorisini ortaya atan **Emile Durkheim**'in yeğeni ve çalışma arkadaşı- **The Gift** (Armağan) adlı kitabında "potlatch'ı bölünmenin olumsuzlanması, bütünün onaylaması" olarak görür. "Bu", der **Mauss** potlatch için, "hiç kimsenin dışlanmasına gerek olmayan -ya da dışlanması imkânsız- ilk yuvarlak masaydı." Potlatch, Mauss'a göre **Altın Çağ**'ın bir yankısıdır da aynı zamanda. Buraya bir parantez açarsak: 1930'de **Luis Bunuel**'in çektiği **L'age Do'r** (Altın Çağ) filmi örneğin... **Modern zamanlara küfürdür**, varoluştan kaçarken yakalandığımız girdaba esaslı bir karşı çıkış.

Potlatch, hiç de yabancı olmadığımız bir alışveriş biçimi aslında. Nefes alırken az önce aldığım nefesi vermek zorundayım. Aldığımı vermekten, verdiğimi almaktan söz ediyorum. Son derece karmaşık ve bilmem kaçınıcı nesil bir bedenin yapıp ettiği işten... 'Ben' denilen şeyin bu alışverişte bir dahli yoktur. Beden, kendi kendine nefes alıp verir.

Bir şiiri, şiir katına yükselten bir akış var öyleyse, bir dolaşım, bir değiş tokuş. Bu akışı elinde tutanların sınırlı oluşu kuşkusuz akışın yönlendirilmesini kolaylaştırır. Böylece içinden geçilmesi gereken kodlar oluşur. Örneğin iyi-kötü şiir kodu.

'Şiir rahipliğine' soyunan kimi şair ve dergi **şiirin** koruyucusu havasındalar, ama geçti onların pazarı. Anbean bütün anlam, değer ve kuralları yok eden "her şeyi yadıysan ruh" iş başında... Hem **Özyapım** hem de **Özyıkım**'dır varoluş. Her an kendi şölenini kutlayıp her an kendi yasını tutan... Komünist Manifesto'daki şu ifade, söylemeye çalıştığım şeyi en yalın ve şiirsel şekilde söylüyor: "Her şey dağılıyor, merkez yerinde durmuyor."

Bu satırlar on sene öncesinden. **Mühür** dergisinin Mart-Nisan 2009 tarihli 24. sayısında yayımlanan **Ağ Dolaşımı-İnternet**, adlı yazımdan. Buradayım. Bahar bahar baharıyorum:

İnternet öncesi “bir yerden, belirli merkezlerden çok yere, her yere” anlam, değer ve kurallar üretimi, dağıtımı, dolaşımı şimdilerde merkezlerin dağılmaya başlaması ile “çok yerden, her yerden çok yere, her yere” şeklinde eviriliyor. Ağ dolaşımı katmansız, merkezsiz ve doğrudan olduğu için hiyerarşik, teknelci anti pazarlar (kapitalist) için hiç kuşkusuz tehditir. Dünyanın herhangi bir yerinde yazılan bir şiir anında dolaşıma girip bir an’da hiçbir **merkezi karar alıcı**’nın süzgecinden geçmeden her yere yayılabiliyor, düşünsenize.

Düşünce demişken söyleyeyim, düşünmek, taşınmakla sıkı sıkıya bağlı bir edimdir. Yani düşündüğünüzde var olan konumunuzdan başka bir yere taşınırsınız. Değilse ezber!

Hep akışlar vardır, sürekli akışlar. Durmak bilmeyen bir araya gelmeler, birbirinin içinde erimeler, birbirine blok oluşturmalar, ısınmalar, ışınmalar... Şimdinin şekli şemalı öncekine benzemez, feodal anlam, değer ve kurallar kapitalist anlam, değer ve kurallardan farklıdır tıpkı köylerde konuşulan dilin şehirlerde konuşulan dilden farklı olması gibi ya da bir delikanlının giyim tarzı yetişkin birisinin giyim tarzına benzemez. Akışlara blok koyan pıhtılaşımların yanı sıra akışları geçiren yapılanmalar da vardır... İnsanlar akışların kendi üzerlerinden geçmesine ya izin verirler ya da akışları engellerler, ancak her iki durumda da akışların sürekliliği esastır. Deleuze’e gidip sorsak insanların en çok korktuğu şeyin sel olduğunu söyleyecektir hemen. Doğru, akışın (varoluş doludizgin ve azgın bir akıştır) bizi savurup sürüklemesinden korkarız. Ama nafile; akışlar pıhtılaşımların, yapı ve kurumların, anlam, değer ve kuralların arasından, içinden, altından, üstünden akıp geçer her defasında aşındırıp var olanı yeniden yapılandırarak. Yıkılıp gideriz hep, yok olup gideriz, ancak varoluş sürer, oluşur durur her defasında yeniden, var olur.

Aldı varoluş cini olduğundan hiç kuşku duymadığın Mephisto, Goethe eliyle:

“Hep yadsıyan o ruhum ben
çünkü oluşan her şey,
yok olmayı hak eder” diye
uçsuz bucaksız bir ovayı
bir sabah pattadan önüne bırakıverdi
bunu hatırlıyorsun
o ovada gezinirken
“doğum, dışa ölmekse
içe doğmaktır ölüm”, demiştin sen de.

Kendi kendine, kendini yaratan evren

b'ulu's şürlmeleri

Bir şürlmem var

65 milyon yol önce dünyanın "aynı, ortak kurallar dizinini" paylaşmadığı bir göktaşı ya da bir kuyruklu yıldızla rastlaşması, karşı karşıya gelmesi, çarpışması dinozorları yok ederken insanın ortaya çıkma sürecini başlattı.

ULUER AYDOĞDU

Haziran 2017, Mutlubaharlarevi, İzmir.

Gelişigüzel oyun (random game) şudur, bir, dünya / kâinat / hayat düz, doğrusal, çizgisel (linear) bir hattı takip etmez, iki, ilerlemek, her şey çok güzel olacak, "kay-gılanma, mutlu ol", bunlar hikâyedir ve elimizde dalgalanmalardan, faz geçişlerinden, sendelemelerden, savrulup sürüklenmelerden başka bir şey yok, üç, hayat, denge dışı dağıtıcı bir süreçtir, dissipative, kendi kendine, kendini var ettikçe var olup var oldukça da kendi kendine kendini var eden self-organization.

Sağlıklıyken bir'dir (1) insan, tek parça deriz ya, öyle, Ador-

"ölümcül sıçrama" diyordu buna. Pekâlâ, 'doğumcul' ya da 'güllümcül' sıçramalar da diyebiliriz bu an'lara.

Ilya Prigogine ve Isabelle Stengers'in *Kaostan Düzene* / İnsanın tabiatla yeni diyalogu adlı kitabına (İz Y., 1998) *Takdim* yazan Alvin Toffler ise, "Bu devrimci anda -yazarlar ona bir 'yalnız an' veya 'çatallanma noktası' diyorlar-değişmenin hangi yönde olacağını önceden kararlaştırmak doğal olarak imkânsızdır" der ve "Sistem, dağılıp bir kaos'a mı dönüşecek, yoksa yeni, daha farklılaşmış, daha yüksek seviyede bir 'düzen'e veya onların 'dissipatif yapı' dedikleri organizasyona mı atlayacak?" diye sorar. Tam da burada "Prigogine'ci şartlarda bütün sistemlerin sürekli 'düzensiz bir şekilde değişen' alt-sistemleri içerdiğini" ve "Zaman zaman bir tek düzensiz değişimin veya bunların bir bileşiminin olumlu geri beslemenin bir sonucu olarak o-

bir varsayım örn

Öyle görünü

yu-yoruz. Bu z

evrimsel boyutu

çelişmeli bir ger

lenemezçiligi ve

yerleştirmek, bug

yanıttır." Diğer y

dayız: Determinist

kendinde, kendi ke

(Çin'de ve Japonya

mına gelir) arasınd

cak gibi görünmüye

betimlemesinin dete

uçuk kaçık kalıdır.

Her aldığım nefeste kâinatı içime çekiyor her verdiğim nefeste geri veriyorum. Hiçbir şey bende kalmıyor, ben hiçbir şeyde kalmıyorum. Kendi kendime kendimi soluyor, kendi kendime kendimi soludukça kendimi var ediyorum. Kendi kendine, kendini var ettikçe var olan, var oldukça var eden bir şeyim ben, bir nesne, bir beden. Kendi kendine, kendini var ettikçe var olan, var oldukça var eden bu şeyin, bu nesnenin, bu bedenin akli, kalbi, bilinciyim ben. Dünya hakkında bir dünya, güneş sistemi hakkında bir sistem, Samanyolu Gökadası hakkında bir ada... Şimdi, şu an, burada her şeyle, her nesneye, her bedenle (börtü böcekle, kuarklarla, atomlarla, moleküllerle, yıldızlarla, süper novalarla, nötrinolarla, lemurlarla, kertenkelelerle, dağlarla, çakıl taşlarıyla, nehirlerle, vadilerle) birlikte yalnızca var oluyorum. Var olmaktan başka ne bilirim! Bunun bilgisi, bunun bilinciyle her şeyi, her nesneyi, her bedeni şefkatle kucaklıyorum.

Çillipopom Diyarı

Biz burada, yok'u akla getireceği için hiçbir şeye var demeyiz.
Biz burada, kötülüğü var edeceği için hiçbir şeye iyi demeyiz.
Biz burada, önemsiz işaret edeceği için hiçbir şeye önemli demeyiz.
Biz burada her şeyi birbirine bağlayan ortak kalıpla ilgiliz. Ve bu kalıp uyarınca karmaşılaştıkça daha çok, daha çok bağlanıyoruz birbirimize.

Kötülüğü mü yok etmek istiyorsun, iyiliği ortadan kaldır. İskambil kâğıtları kulesidir bu! İkilikler üzerinden yükselip yapılanan. Ancak kâğıtlardan bir tanesini aradan çekersem kule kendiliğinden yıkılır.

Şu bilinmeli: Birbirini 'dışarılayan' her şey aslında birbirini buyur edip içeriye alıyor, yani içeriliyor. Bu yüzden mutlak, yüzde yüz bir varlık/yokluk, ölüm/dirim, kış/bahar, düzen/kaos, uyku/uyanıklık, denge/uzak denge yok. Mutlak, yüzde yüz diye bir şey olsaydı hiçbir şey olmazdı.

Pirelenme süreci

Büyükliklere ve küçükliklere kafayı takmış bir uygarlığımız var, yani niceliğe. Ve bu yüzden bir damla suyun okyanus gibi davrandığını kafamızda canlandıramıyoruz. Ya da kasırganın aslında bir esinti olduğunu...

Aldı Amerikalı bilim insanı ve matematikçi ve aynı zamanda da eşik cinim Benoît B. Mandelbrot, Jonathan Swift üzerinden:

"Küçük pirenin üzerinde/ Daha küçük pireler görüyor doğa bilimci,/ Bu küçük pirelerden besleniyor daha da küçükleri/ Ve sonsuza dek sürüyor bu pirelenme süreci."

Olumlama ve değılleme yapmadan konuşun, konuşun, konuşun!

"Olumlama" ve "Değılleme" yapmadan konuşmak Roland Barthes'ın Romanın Hazırlanışı l'in (Collège de France Ders Notları, 1978 -1979) 9 Aralık 1978 tarihli oturumunda söz ettiği Zen-aneğdotunda geçer: "Şu-Şan (X. yy.) bir grup tilmizi karşısında elindeki çubuğı sallayarak şöyle der: Buna çu-pi demeyin, çünkü dersiniz bir olumlama yapmış olursunuz; bunun bir çu-pi olduğunu yadsımayın, çünkü yadsırsanız, bir değılleme yapmış olursunuz. Olumlama ve değılleme yapmadan konuşun, konuşun, konuşun."

Bu yüzden "bu, iyidir" dersem aldırmaın, "şu, kötüdür dersem" boş verin.

Aha işte aldı bir eşik cini olduğundan hiç kuşku duymadığım Rilke:

I'm so afraid of peoples's words.

They say everything so clearly:

And this is called dog, and that is called house,

And here is the beginning and the end is there.

Ah canım benim, fırlatma rampam, kaçış çizgim nerden buldun bunları, kim fısıldadı sana, aldım kalp hizama koydum, akıl hizama, kaçış çizgisi hizama:

İnsanların sözleri *beni de çok korkutuyor be dostum*

Her şey o kadar açık ve net ki onlar için:

Örneğin bu köpek, şu ev diyorlar,

İşte burası başlangıç, şurası da son.

Haydi, bu şudur, şu budur demeden, olumlama ve değilleme yapmadan konuşalım, konuşalım, konuşalım... Kalbim, kaburgalarımın altında küçük bir gök cismi ve ben, ne buyurduysa kalbim onu yaptım, diyeceğim kalbi varsa yürünesi, koşulasıdır... Kadim bir ayettir bu, kadim bir şiir, kalbi olmayan hayali ve kurgusal yolların akıştan bizi ayrı düşürdüğüne, bizi bir girdaba sürüklediğine işaret eden parmaktır, kaydediyorum.

Büyük Boşalma

Hava giderek kararıyor sevgilim, ateşi koruyalım, ateş bizim dinimiz. Var olmanın dayanılmaz hafifliği mi, hadi oradan be, var olmanın büyüsünden, o tek, o eşsiz ve biricik ağırlığından, sorumluluğundan, karanlığa kızmadan aydınlığı sevmenin şekli şemalından söz etmek istiyorum. İzin verin, biraz eşeleneyim burada. Etrafımızda gördüğümüz her şey; nesnelere, bedenlere, kafamızı kaldırdığımızda gördüğümüz yıldızlar, güneş, ay; aha işte yakınlardaki bir tepenin yamacında hışırdayarak ilerliyor bir yılan, şiir orada, git katıl!

Etrafımızda gördüğümüz, işittiğimiz, dokunduğumuz, kokusunu içine çektiğimiz, yediğimiz içtiğimiz her şey dengeden uzak dengeye, bir başka deyişle düzenden kaosa şiddetli bir boşalmanın ürünü... Denge ve uzak denge, düzen ve kaos aynı bütünün mutlak, yüzde yüz olmayan iki uğrak yeridir. Bu yüzden varoluşta her şey mümkün değil, zorunludur. Denge, uzak dengeye doğru bükülür, kaostan düzen doğar. Madde, dengedeysen kör, uyurgezer (sleepwalker)'dir. Uzak dengede ya da kaosta uyanıp görmeye başlar. Yakın ve uzak çevresiyle işbirliğine, dayanışmalara girer. 60'lı yıllarda termodinamikte bir devrim yaratmış ve bu yüzden **termodinamiğin şairi** olarak da bilinen ve 77 Nobel Kimya Ödüllü adamım, eşik cinim **Ilya Prigogine**, Big Bang (Büyük Patlama)'i bir başlangıç olarak değil de termodinamik istikrarsızlığın herhangi bir noktası olarak ele alır ki aha işte istikrarsızlığın herhangi bir noktasında her şey mükemmel bir denge ve düzendeysen birdenbire şiddetli bir tazyikle boşalarak (Big Bang, yani Büyük Patlama, bir şeyin patlaması

değil, dengede biriken enerjinin şiddetli tazyikle boşalması, yayılıp dağılmasıdır) denge ve düzenden uzak denge ve kaosa doğru uzaklaşır.

Baharı karşı konulmaz bir enerji biriktirir doğa, kışın

Hep denge ve düzendeysen; tiril tiril ve ütülü bir gömlek gibi askıdaysan, katlanıp bir yere konulmuş bir battaniye isen, bir divana serilmiş hiçbir kırışıklığı, buruşukluğu olamayan bir çarşaf gibiyisen, o gömleğin, battaniyenin, çarşafın bir hikâyesinin, bir hayatının olmadığı gibi senin de bir hikâyen, hayatın olmaz, olmayacaktı. Diyeceğim düzen bozulmasıdır hayat, simetri kırılması. Denge ve düzen gerilme, enerji biriktirme uğrağıdır. Sonra patlama, öyle bir tazyiki vardır ki o yalnız, o devrimci anın, bu yüzden büyük patlama deniliyor Big Bang için, yoksa bir yumurtanın falan patlaması değildir. Yalnızca dengede biriken enerjinin müthiş bir tazyikle boşalmasıdır, boşalıp, başta müthiş bir hızla ve giderek yavaşlayarak yayılıp dağılmasıdır.

Yaylanıp oklanan, oklanıp yaylanan tipik bir tırtılın, ok-yay canlısının, belki de bir tırtıldır evren, ileriye doğru hareketi, boşalması, yayılması, dağılması, pervasızlığı ve isyanıdır.

Küçük İskender... Sevenlerinin başı (yarası) sağalsın!

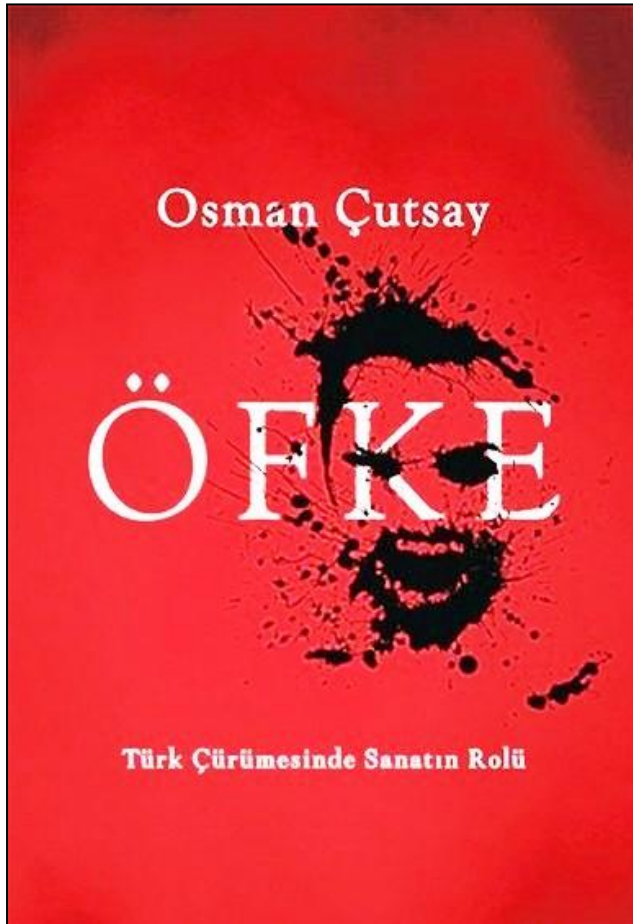
Küçük İskender öldü. Yolu açık olsun. Böyle diyorum çünkü “Doğduğumuzda, akışın (varoluşun, U. A.) belli bir bölümünü bedenlerimizle yakalarız, sonra öldüğümüzde yine serbest bırakırız ve mikroorganizmalar bizi yeni bir hammadde yığınınına dönüştürür”, daha sonraki uzay-zaman düzenlemeleri için. İşte fiziksel olarak bu hammadde yığınının ‘rahmetli’ olması için dilekte bulunmaktır “yolu açık olsun”...

Ne kadar rahmetli olacak şu bedenim, hı
belki de bir evin tuğlası?

Ya da

Kaç tane gül yetiştirir bir ceset?

Her şey yok olup gider, geçer gider, oluşan her şey yok olmayı hak eder, geriye deneyimler, yaşantılar, hikâyeler kalır, Ben diyeyim trilyonuncu, siz deyin katrilyonuncu nesil, son derece karmaşık ve kendi aklı, kendi bilinci, içgüdüleri olan bir beden vasıtasıyla görüp işittiği, dokunduğu, kokusunu içine çekip yediği, içtiği şeylerin, nesnelere, bedenlerin

toplamıdır şair Küçük İskender. Doludizgin ve azgın akışta rastladığı ki rastlamak kapıp çalmaktır, kapıp çaldığı, toplayıp biriktirdiği bir deneyimler yumağı, yaşantılar silsilesi, dünya hakkında bir dünya... Burada ‘ben’ denilen şey ise bu nesnel, fiziksel şeyin, bedenin aklının, bilincinin ötesinde kallavi bir tarih ve kallavi bir coğrafya baskısıyla, yani arka plan ışınmasıyla oluşan, oluşturulan bir şey. Şunu açık etmeye çalışıyorum: “Bir eko sistemde enerji ve mineral akışları, belli türdeki hayvanlar ya da bitkiler olarak tezahür eder (Ian, G. Simmons, Biogeography: Natural and Cultural (Londra: Edward Arnold, 1979), s. 79).” Yani Küçük İskender kibirli, buyurgan, zorba

ve cahil bir dönem baskısının ürünüdür de, bunu göz ardı edemeyiz. **Bana ekosistemini söyle sana kim ya da ne olduğunu söyleyeyim!**

Osman Çutsay, “**Öfke-Türk Çürümesinde Sanatın Rolü**” adlı son kitabında “Sanatı çok önemseyenler, ülkemizin, emekçilerimizin ve dilimizin emperyalizme satılmasına en iştahlı bir biçimde teslim ve teşne olanlardı” diye kayıt koyup “**Orhan Pamuk, Murathan Mungan, Oya Baydar, Adalet Ağaoğlu, Nedim Gürsel, küçük İskender, Elif Şafak...**” gibi isimleri öne çıkararak “Bu isimlerin birer direniş abidesi olduğunu ileri sürecek olan var mı?” diye sorar: “Herhalde yoktur”.

Usta bir şairdir Küçük İskender. Bunun aksini kimse söyleyemez. Ve “Gücü yetenler şiire iltica etsin. Hele imkânı olanlar tez zamanda... Son sözüm bu olsun”, <https://www.artigercek.com/haberler/kucuk-iskender-siire-iltica-edin-son-sozum-de-bu-olsun>, diyerek öldü.

Peki ve pek güzel, ama bir dolu şiir var, hangisine iltica edeceğiz. Varsın, mevcutsun, hazırsın, yeteneklisin, ah, evet şairsin üstelik insanlar seni okuyor, peşinden geliyor ama bir atlıkarıncada dönüp duruyorsun, yakalanmışsın işte tuzağa, ağa, evcil düşmüş, düşürülmüşsün, bu girdabın şiirine mi!

Küçük İskender’in şairliğini tartışmıyorum. Hatta “Yaşam alanı azınlık oluştur. Deli dolu çağlayan bir ırmak gibi ya da tıslamalarını kâğıda geçiren bir kaplan gibi yazar”: Ah, evet “Yaşamın hanesine hep bir şeyler bırakır; bir cıvıltı, bir kükreme, bir yaralı oluş manisi, yaşam cinsinden bir tıslama, çöl rengi, orman tekinsizliği...” Bu satırlar, 11 yıl önce İskender’le ilgili yazdığım yazıdan. Kendisine de göndermiştim. “Bir dergiye gönder”, demişti. Sonrasında Sınır’da dergisinde yayımlandı.

Tabii işi abartanlar da var. Aha işte “Nâzım Hikmet nasıl 20’nci yüzyılda Türk şiirinin temsilcisiyse, o da (Küçük İskender) 21’inci yüzyıldaki temsilcisidir” <http://www.hurriyet.com.tr/kelebek/hurriyet-pazar/kucuk-iskender-cirilciplak-siir-41266004> diyor Haydar Ergülen. Abi be yüzyılın bitmesine daha 80 yıl var!

Tamam, birileri öyle hissediyor olabilir, bir şey diyemem, hissiyattan sual olunmaz çünkü. Düşünsenize hissettiğinizden daha gerçek ne olabilir, ancak şunu da kabul etmek durumundasınız, hissettikleriniz gerçek ama yanılısama ya da sayıklama ya da kurgudur belki de.

Neyse... Aslında şöyle bir bakıldığında bile, 80’den sonra Türk şiirinin ka’ale, çerçeveye alınabilecek bir isim çıkarmadığı, çıkaramadığı hemen

görülebilecektir. Kibirli, buyurgan, zorba, baskıcı düzenin son zamanlarda herhangi bir şairi tehdit olarak görüp ciddiye aldığını bilen, gören, işiten var mı? Yoktur. Çünkü direnen, “var olmanın dayanılmaz hafifliği”ne karşı çıkan, bu ‘satha’ yayılan bir şair yok. Şiirin, başlı başına bir “reddiye” olduğunu unutmuş görünüyor şairler, ‘imgeveleyip’ duruyorlar işte. Sözüm ona sanat yapıyor, ‘iç’lerini döküyor, sayıklıyorlar. Bu ‘iç’ de ne benim bir şeyse, gören, işiten, ona dokunan birileri var mıdır, bilmiyorum, ama ben görmedim, işitmedim, dokunmadım.

Karıncağın, saksağın, vaşağın bedeni dışında anlam, değer ve kuralları yoktur. Yoktur, çünkü balınanın bedeni anlam, değer ve kuralların kendisidir. Aha işte ortada somut, fiziksel ve nesnel bir beden varken, onun ötesinde, yanında, içinde, üstünde, altında anlam, değer ve kural arama ve bulma işi mi, metafiziktir. Öyleyse, geçmiş olsun.

Şunu söylüyordum, tekrarlamakta fayda var: Herhangi bir tehdit, yani şiir içermediklerinden kimsenin umurunda bile değil artık şairler. Hatta kolektif egonun ünlü, ünsüz teminatı olduklarını bile söylemek yanlış olmaz.

Şu bilinmeli: “Dolaşımın ortaya çıkmasına yol açtığı belli biçimler değil, dolaşımın kendisi”dir asıl olan. Dolaşım dediğimiz şey akış, akıntı, varoluş... Öyleyse, çevremizde gördüğümüz her şey; bizler, börtü böcek, hayvanlar, hatta anlam, değer ve kurallarımız bu enerji ve mineral akışının, akışlarının ürünü şeyler, nesnelere, bedenlerdir. Organik bedenlerimiz dahil her şey bu akışların geçici pıhtılaşmalarından başka bir şey değil. Hatta biraz daha ileri gidip doğum dediğimiz şeyin aslında dünyanın ya da eko sistemin daha küçük ölçekte kendi benzerini yaratması, dolayısıyla da kendi kendine kendini tekrarlamasıdır diye buraya yeni bir başlık açmak bile mümkün.

Beden, deneyimi, yaşantıyı mümkün kılan araçtır ve bedenin kendi aklı, bilinci vardır. Ancak bu aklın, bilincin köreldiğini, güdükleştiğini, her şeyin iyiye doğru gittiği yanılsamasıyla içgüdülerinin ortadan kaldırıldığını ve bedenin savunmasız bırakıldığını söyleyebiliriz. Buyurgan ve zorba, kibirli ve cahil bir zihinselliğin (zihindar) eline bırakıldığını... Nizam verilip tamamen evcil düşürülmek için uygarlık diye bir nizamiyeden geçmemiz gerekiyor, öyle değil mi? Hadım edilmemiz, sıkı sıkı kundaklanmamız... Tabii kimileri içine düştüğümüz, içinde debelenip durduğumuz girdaba neyseler, ne kadarsalar isyan ederek yazıp çizerken kimileri de kibirli, buyurgan, zorba ve cahil bir zihinselliğin (Zihindar) yansıması, tezahürü olarak sahneye, perdeye, bilince itelenmiş, kakalanmış sözde hükümdarlar olarak ortada dolaşıyorlar. **İmgeleveyerek**, sayıklayarak,

içlerini dökerek ki bir iç dökme histerisidir almış başını gidiyor irili ufaklı roller, mevkiler kapıyorlar. Kimi vıcık vıcık 'ikinci yeni seviciliği'ne bulanmış, kimi de ise evcil düşürülmüş, hadım edilmiş, hareket etmesin diye sıkı sıkı kundaklanmış hükümdarlar bunlar.

Osman Çutsay, Nazım Hikmet ve Yalçın Küçük adlı son yazılarının birinde

“İki genç devrimci bunlar, iki yazı ustası. Nâzım Hikmet ve Yalçın Küçük, Türkçenin yazı dünyasında, geçen yüzyıldan bu yüzyıla etkisi derinleşerek süren iki benzersiz müdahaledir. İki doruk. Başkalarıyla karıştırılmayacak kadar özgün ve ileri zamanlar üzerinde de etkili” diyor ve bizi şiire, devrime alamet bir açıklığa çıkarıyor. Dem alacağınız, büyü alacağınız, sancak alacağınız bir yazı bu.

Linki ve kısa bir alıntı olacak, birazdan.

“Akış (flux)”a, yani “oluş (becoming)”e katılan, kendini ona açan “olumlu”, “yaratıcı”, “hayat dolu” bir yapı parçacığı olarak mı hareket ediyorsun yoksa “çöküş (dekadent)” içinde “olumsuz”, “hasta” ve “süreksiz bir akıl” olarak mı?

Soru bu ve hayati...

Hayati, çünkü “içeriden ve dışarıdan enerji akışlarının” engellendiği son derece kibirli, buyurgan, zorba, yani emperyalist ve aynı zamanda da cahil (cahil'i burada bütünden/ dünyadan kopmak, bütüne yabancılaşmak anlamında kullanıyorum) bir sisteme (tipik bir monologdur) dönüştüğümüz artık görünen bir köy. Nesnel gerçekliğe uymayan zihinsel bir yapılanmamız, gerçekliğimiz var.

Çöküş, kapalı sistemlerin olmazsa olmaz (sine qua non) geleceğidir. Oysa çevremizde gördüğümüz her şey ucu açık bir evrenin ürünüdür. Örneğin, kendilerini an be an daha büyük, daha kapsamlı bir bütün (ben) olan atomlara açan kutlu bir halktır kuarklar. Yalnızca kuarklar mı? Değil elbette. Atomlar, moleküllere, moleküller çevremizde gördüğümüz şeylere, çevremizde gördüğümüz, işittiğimiz, dokunduğumuz, kokusunu içimize çekip yediğimiz, içtiğimiz şeyler ise dünyaya açar kendilerini.

Kapalı sistemler ancak laboratuvarlarda olur. Kim bilir belki de deneye tutulduğumuz ya da kendimizi deneye tuttuğumuz bir laboratuardır dünya, olamaz mı? Ve imkân ve kabiliyetlerini tüketinceye kadar evirilen

kapalı sistemler sandığımızdan çok daha hızlı ve hayal edilmesi imkânsız sonuçlarıyla birdenbire çökerler.

Henry Miller, *Sexus*'ta “insanı dünyadan ayıran bu büyük camdan yapılmış pencerenin yok olduğunu görmek istiyorum ben. Tekrar balık olabilmek” diyordu, anımsayalım. Aha işte John Zerzan da “mecbur tutulduğumuz ölüm seferi” dediği bu durumun, *iki milyar yıl Aden'de yaşadıktan sonra son on-on iki bin yıldır, Neolitik (Tarım) kalkışmasından bu yana*, özellikle şiddetini ve baskısını artırdığını sık sık vurgular.

Bir denklemim var

Doğumu uzun süren şeylerin, nesnelere, bedenlerin, örneğin dağların ölümü de uzun sürer. Şöyle de denilebilir daha az akışkan şeyler, örneğin, katı, sert ve hareketsiz gibi görünen şeyler ağırdan alıp zamana yayarlar kendilerini.

Ancak, ne diyordu **Nietzsche**: Eğer duyularımız yeterince iyi olsaydı uyuklayan bir kayalığın raks eden kaos olduğunu görürdük. Yani düzen ve kaos ya da uyku ve uyanıklık ya da denge ve uzak denge mutlak olmayan iki uğrak yeridir. Diğer bir deyişle yüzde yüz bir düzen olmadığı gibi yüzde yüz bir kaos da yoktur. Düzen ve kaos iç içedir.

Şöyle kalp irisi bir mana taneciği bulabilir miyim diye epey eşelendim. Takdir elbette sizin.

Şimdi fasıl zamanı, tabii önce fasıl heyeti:

Bu benim hayatım, kimse karışamaz diye kasım kasım kasılarak gezinirsin etrafta, ama damperli bir kamyon ya da seken bir kurşun ya da canlı bir bomba gelip karışır hayatına. Şöyle diyebiliriz öyleyse: Asıl olarak bir bütünün hayatı, hikâyesi söz konusu. Sen de hiç kuşkusuz bir bütünsün, ama daha büyük bütünlerin içinde. Ailenin, yakın/uzak çevrenin, okulun, toplumun, anlam, değer ve kuralların, eko sistemin, bir ülkenin, dünyanın, evrenin... Tabii bütünle karşılıklı bir etkileşim de işin

içinde. Bir başka deyişle yapıp ettikçe yapılıp edilen, yapılıp edildikçe yapıp eden bir organizmasın. Yani hayatım dediğin şey başka hayatlarla, başka hikâyelerle, başka anlam, değer ve kurallarla çevrili. İç içesin her şeyle, hiç hiçe. Savaşlar ya da hastalıklar ya da terör bu yüzden hepimizi ilgilendiriyor.

Aha işte akademisyen **Serhat Tuna**, zaman zaman televizyonlardaki tartışma programlarından da bildiğimiz, **TERÖR KAVRAMINA FELSEFİ BAKIŞ**, adlı yazısında terörü **Albert Camus**'tan **Susan Sontag**'a, **Dr. Ioanna Kuçuradi**'den Güney Florida Üniversitesi'nde Profesör **Randy Borum**'a çeşitli isimleri referans alarak her yönüyle tartışıyor. Saygılarımı sunuyorum.

Adil İzci'den bir öykü: **“YETİNMEK SEVİNDİRİR”**. Adından anlaşılacağı üzere Sina Akyol'la ilgili bir öykü. Ayrıca, Adil İzci'nin, bu yaz **İş Bankası Kültür Yayınları**'ndan çıkan **Mavi Kitap/Yazınımıza Saygı ve Sevgi** kitabı da olacak bu sayıda. Üstadım, teşekkür ediyorum.

Akademisyen, şair, çevirmen, editör **Volkan Hacıoğlu**... **“Güz Müzesi”** adlı şiiriyle: “Açılan kapılardan biri sensin diğeri yalnızlığım.” Ustam teşekkürler.

Kasım 2018'de, **VakıfBank Kültür Yayınları**'ndan çıkan **Alfred Lord Tennyson**'nın kült kitabı **Enoch Arden** (1864)'ı çeviren Tamer Gülbek'ten iki şiir. Biri kendi şiiri, diğeri ise **Seamus Heaney** (1939-2013)'den çeviri. Şairim Tamer Gülbek sağ olsun.

Özkan Satılmış, **Denizsuyukâsesi**'nin ilk sayılarından bu yana hep şiir ucumuzda yer aldı. Bu sayıda da **Delik Deşik Bir Gece**, adlı şiiri var. Yeniden buluşmanın sevinciyle teşekkürler.

Mustafa Eroğlu'ndan kısa bir şiir: **Kumun Zamanı. Hüseyin Peker** “... sallayan, silkeleyen, yerinden kıpırdatan bir şairle karşı karşıyayız. Tamamıyla doğaçlama, içinden geldiği gibi, saklamadan, çer-çöpünü bozmadan konuşuyor. Usunda toplanmış kelimelerle, içindeki yokuştan aşağı boşalmış hızı kesmeden yazıyor”, diyor Hüseyin Peker, Eroğlu hakkında. **Denizsuyukâsesi**'ne hoş geldin **Mustafa Eroğlu**.

Mahmut Aksoy (Balıkların Bilmediğidir), **Burak Nefesoğlu** (Uzaklar İçin), **Mustafa Şanlı** (Iskalanmış), **Rojda Erdem** (Salça Kutusuna Ekilen Şahadet Parmağı) şiirleriyle **Denizsuyukâsesi**'nde... **Mahmut Aksoy** ile **Mustafa Şanlı**'yı epeydir tanıyorum. **Burak Nefesoğlu** ve **Rojda Erdem**, takipçinizim. Sağ olun.

Fareler ve insanlar... WordPress.com'da rastladığım bir şiir. Şairin adı yok, **Lacivert**, diye yazarsan sevinirim, dedi. Aldım kattım Denizsuyukâsesi'ne. Saygımla.

İbrahim Yıldız... WordPress'te blogu var:

theartteller sanat anlatıcısı

Yangında Samimi Yüzler, adlı yazısında **Gernika'nın Bombalanması** ve devamında **Paul Eluard'ın Gernika'nın Zaferi** adlı şiirinin çevirisi var. "Bu şiir 1938 yılında bombardımandan bir yıl sonra yazılmıştır. Benim şiire rastlamam 2006 yılına denk düşer. Uzun süren arayışlarıma rağmen bu güzel anlatının Türkçesine maalesef rastlayamadım. İşte bu nedenle kendim çevirmeye karar verdim. Bu benim için naçizane ilk şiir çevirisi denemesidir. Okuyucunun bunu da dikkate almasını rica eder, insanlığın haklı çıkacağı günlerin gelmesini dilerim", diye bir not düşmüş İbrahim Yıldız. Teşekkür ediyorum.

<https://www.theartteller.com/>

Hakan Savlı ve **Nehir** adlı şiiri... Daha önce de şiirlerini yayımlamıştık usta şairin.

Ve **Onur Behramoğlu'nun** bu yıl **Kırmızı Kedi'den** çıkan **kalbim, ağır İşçim, sevgilim** adlı kitabının yer alacağı **Şiirden hisse**, adlı bir köşe. Hisseden varlıklar için. Ayrıca "**Devrim**", o "**güzel kız**" gelecek, buralar yeniden şiirlik olacak, başlıklı **Behçet Aysan'ı**, **Ergin Günçe'yi**, **Engin Gençtan'ı** anacağım yazım... Sayfalar arasında zaman zaman karşınıza çıkacak **B'ulu's Şiirlemeleri'm**... Neye sayarsanız artık: **Blues**, **şekerleme**, **tekerleme**, **miirleme**, **zenzen** ya da **aman sen de...**

b'ulu's şiirlemeleri

Kuş olsaydın
bilirdin ne
söylemek
istemediğimi.

Dedim, abi, sonsuzluk,
ancak başlangıçsızlıkla

mümkün

dedi, bre çocuk, doğumu
öldürmek gerek ölümü
doğurmamak için.

@hıyaliğinbahçesi

biraz aşk biraz meşk dergisi
deniz gibi aşk gibi
ey sevgili gözlerin gibi
canlı bir organizmadır
kafasına göre nefes alıp verir
asi ve düzensizdir

deniz suyu kâsesi
fanzin

YAZ 2019 sayı 48

TERÖR KAVRAMINA FELSEFİ BAKIŞ

Serhat Tuna

ulueraydogdu.com

Terör, terörist ve terörizm gibi kavramlar sadece ülkemizde değil, tüm dünyada sürekli gündem oluşturan ve hemen her ülkede yaşanan bir gerçek haline gelmiştir. Bir bakıma kitlesel savaşlar yerini günümüzde herhangi bir ülkenin herhangi bir şehrinde her an yaşanabilecek bombalama, araçlarla insanları ezme, bıçaklama ve daha birçok farklı yöntemlerle günlük yaşamlarını sürdüren masum sivillere yönelik eylemlere bırakmıştır. Terör örgütlerinin

adları ve yöntemleri zaman zaman değişikliklere uğramakta, sadece örgütler değil “devlet terörü” gibi söylemlere de sık rastlanmaktadır. Birçok bilim adamı, terör uzmanı terör üstüne çalışmalar yapmakta, makaleler yazmakta ama esas noktayı pozitif bilim yapma adına kaçırmaktadırlar. Terörün felsefi alt yapısı gözden kaçırılıp, arka planda kavramların içerik ve işlevi gözardı edildikçe bu çalışmaların yayımlanmış makale olmaktan öteye geçemeyeceği gerçeği değişmeyecektir. Kavramın neyi ifade ettiğini bilmezseniz ya da ona muğlak bir tanım yüklerseniz kavram yanıltıcı olabilir. William James¹ şöyle söyler: “Bir kavramı anlamak için onun ne anlama geldiğini bilmelisiniz. Daima bir bu veya bunu soyut bir parçası anlamına gelir ki ilk kez onunla algısal dünyada tanışıklık kurarız, ya da böyle soyut parçaların bir toplanması anlamına gelir. Tüm kavramsal içerik ödünç alınmıştır: Renk kavramının ne anlama geldiğini bilmek için kırmızı, mavi veya yeşili görmüş olmalısınız;...” Şimdi terör kavramına bu çerçevede ele alalım.

I- Terör Kavramı

Amerika Birleşik Devletlerinin Pearl Harbor’dan sonra kendi ülke toprakları üstünde yaşadığı en büyük saldırı ve yıkım 11 Eylül 2001’de yaşandı. İnsanlık tarihinde “terörle savaş” kavramı da asıl bu noktadan sonra yerini aldı. Igor Primoratz “Terrorism” başlıklı makalesinde 11 Eylül’den önce terörizm konusunun felsefe tartışmalarında çok da fazla yer almadığını, ancak bu saldırıdan sonra bu kavramın felsefe gündeminde yer aldığını söylemektedir. Ancak Prof. Dr. İoanna Kuçuradi’nin “Terörü bir olgu olarak değerlendirip nasıl ortaya çıktığını, geliştiğini, bir metod haline geldiğini görüp ona göre tedbir almalı... Terörizm çağımızda uluslararası bir olgudur, ama dünyada resmi bir terör tanımı yok. Çünkü bu devletlerin işine gelmiyor. Terör, sadece bir siyasal mesele olarak kabul edilemez; onu, hiç şüphe yok bir tarihsel ve felsefe arka plan üzerinden okumak gerekir... Daha önce de yazmıştım, ama şimdi tam sırası gelmişken tekrarlamak istiyorum: Terörü bir felsefi problem olarak en kuşatıcı bağlamda temellendiren düşünür, Albert Camus’dur.” sözleriyle ifade etmeye çalıştığı Terörizm ve Felsefe konusundaki düşüncelerinde, Primoratz’ın aksine Camus’da felsefi anlamda terör kavramının ayrıntılı olarak verildiğini görmekteyiz.

Albert Camus **Başkaldıran** İnsan adlı eserinde terörü “Bireysel Yıldırıcılık”, “Devlet Yıldırıcılığı ve Usdışı Yıldırı” ve “Devlet Yıldırıcılığı ve Ussal Yıldırı” bölümlerinde ayrıntılı olarak ele almıştır. Camus eserinin girişinde şöyle der: “Bir tutku cinayetleri vardır, bir de mantık cinayetleri. Aralarındaki sınır belirsizdir. Ama ceza yasası oldukça elverişli bir biçimde, kasıt kavramıyla ayırır bunları birbirinden. Kasıt ve kusursuz cinayet çağında yaşıyoruz.” Camus’nun “kasıt ve kusursuz cinayet çağında yaşıyoruz” sözlerinde bir bakıma terörü görüyoruz. “Mantık cinayetleri” kavramına ise canlı bombaları örnek verebiliriz. Bu noktada gözden kaçırılmaması gereken husus,

¹ Kaynak Metin: Some Problems of Philosophy, A Beginning of an Introduction to Philosophy, by William James, Longmans, Green, and Co., Fourth Avenue & 30th Street, New York, 1916

Camus'nun 1950'lere kadar olan süreç için belirleyici bir rol oynayabileceğidir. Camus Bireysel Yıldırıcılık adlı bölümün oldukça uzun bir şekilde 1878 yılında Rus terörizminin nasıl doğduğunu ve devrime giden süreci ele alır.

Terör kelimesi Fransızca'dan gelmektedir. Kökeni ise Latince "terrere"dir. Aslında ilk kez Fransız ihtilalinde "reign of terror" şeklinde kullanılmıştır. Kelimenin o dönem için taşıdığı anlamla, günümüzde taşıdığı anlam oldukça farklıdır. O dönemde, demokrasi ve eşitliğin korunması adına her türlü baskı ve şiddetin uygulanması gerektiğini ifade etmekteydi. Ama asıl ilginç olan nokta hala resmi bir tanımın ortaya konmamasıdır.

Terör, terörizm, terörist gibi kavramlar her devletin işine geldiği gibi tanımlandığını söylersek çok da yanlış bir şey söylemiş olmayız. Örneğin, ABD Kara Kuvvetleri Eğitim ve Doktrin Komutanlığı istihbarat birimlerince 15 Ağustos 2005 yılında yayınlanan "Terrorism" başlıklı raporda terörizmin tarihsel gelişimi ele alınır. Raporda, terörizmin İlkçağ'dan beri varolan bir olgu olduğu, Romalıların "sicarii" dedikleri, Türkçeye hançerli adamlar diye çevirebileceğimiz, grubun Roma işgal kuvvetlerine karşı terörist eylemde buldukları, daha sonraları Haçlı seferleri sırasında Şii İslam grupları tarafından düşman liderlerini hedefleyen çeşitli saldırıların düzenlendiğinden söz edilmektedir. Rapor eski çağlarda yaşanan bu tip eylemlerin günümüz terörist eylemleriyle ilintili olduğunu, 20. yüzyılın soğuk savaş döneminde de Sovyetler Birliği'nin dünyadaki devrimci hareketlere dolaylı ya da dolaysız destek verdiğini, komünist olmayan ülkelere kendi politik sistemini ihraç etme amacıyla dünya çapında şiddet ve terör olaylarının temel sebebi olduğunu ileri sürmektedir. Yine aynı raporda modern terörizm çağının da 1968 yılında FKÖ (Filistin Kurtuluş Örgütü) tarafından gerçekleştirilen Tel Aviv-Roma uçağının kaçırılma eylemiyle başladığı söylenmektedir. 1970'li ve 80'li yıllarda Sovyetler Birliği'nin çeşitli grup ve bireylere maddi desteğin yanı sıra silah ve cephane sağladığı KGB ve GRU (Doğu Alman Gizli Servisi) tarafından istihbarat işbirliği yapıldığını, özellikle Doğu Almanya ve Çekoslovakya'da kamplarda eğitim verildiği, Libya gibi radikal rejimlere sahip ülkelere silah verildiği ileri sürülmektedir.

Günümüzde ise, terörizmin Sovyetler Birliği'nin çöküşüyle bir evrim sürecine girdiğini, 1980'li yıllarda tüm terörist oluşumların ancak %3'ü olan radikal İslami grupların 1995'lerde %46'lara çıktığı ve artarak da devam ettiği belirtilmektedir. Global ekonomi ve gelişen iletişim teknolojileriyle terörizmin anlamının ve taktiklerinin de değiştiği, radikal İslami terör örgütlerinin yanısıra, küreselleşme karşıtı, çevreci örgütlenmelerin de devrimci ideolojilerin yerini aldığı iddia edilmektedir. Rapor özetle terörizmin politik çatışmalarda bireyler tarafından olduğu kadar devletler tarafından da kullanılan özel bir taktik, dolayısıyla da terörizmin politik bir sorun olduğunu söylemektedir.

Görüldüğü üzere, rapor terörizmi sadece politik kaygılar üzerinden tanımlamaya ve tarihsel arkaplanını vermeye çalışmaktadır ki bu durum İoanna Kuçuradi'nin şu söyledikleriyle çelişmektedir: "Terör, sadece bir siyasal mesele olarak kabul edilemez; onu, hiç şüphe yok bir tarihsel ve felsefe arka

plan üzerinden okumak gerekir.” Bu noktada Kuçuradi'nin terör tanımı da önemlidir: “Terör, örgütlü bir grubun, psikolojik baskı yoluyla siyasal/ideolojik istediklerini dolaylı olarak kabul ettirmek için; bu istediklerinin gerçekleşmesine engel oluşturduğunu düşündüğü kimseleri korkutmak, yıldırım ya da safdışı etmek için; veya doğrudan doğruya öç almak için, sistematik bir biçimde gerçekleştirdiği ya da gerçekleştirmekle tehdit ettiği, bazı insan haklarını çiğneyen ya da kamu veya özel mülke önemli sayılabilecek zararlar veren şiddet eylemleridir.”

Kanımcı bu rapor, ABD'nin olayları sadece kendi penceresinden ele alarak kendini mağdur olan ve bu işten en çok zarar gören bir devlet yerine koyma çabasından yola çıkarak hazırlanmıştır. Eğer Sovyetler Birliği Eğitim-Doktrin Komutanlığı tarafından hazırlanmış bir rapor olsaydı -ki olması çok da zayıf bir ihtimal değil (nedense hemen her ülkenin silahlı kuvvetleri bünyesinde bir eğitim-doktrin komutanlığı kuruluşu vardır)- o raporda da mağdur Sovyetler Birliği ele alınacaktı.

Sosyal Bilimler, terörizm kavramını nedenleri ve sonuçları bağlamında ele alır. Tarih bilimi ise terörizmin zaman içinde geçirdiği değişimler ve geçmişteki izleri üzerinde odaklanır. Felsefenin ise iki temel sorusu vardır. İlki kavramsaldır: “Terör nedir?” İkincisi ise ahlak açısından ele alınır: “Terörizm ahlaksal açıdan haklı çıkarılabilir mi?” Kavramsalsal açıdan ele alındığında, daha çok şiddetin bir biçimi olarak düşünülür. Terör kimi tanımlarda şiddetin temel amacı olarak verilir ve çoğunlukla da siyasal/ideolojik doğrultuda yürütülen bir yıldırımadır.

(Yazının tamamı aşağıdaki linkten PDF olarak okuyabilirsiniz.)

<https://ulueraydogdu959470354.files.wordpress.com/2019/09/terc3b6r-kavramc4b1na-felsefi-bakc4b1c59f.pdf>

Serhat Tuna

Marmara Üniversitesi, Eğitim Fakültesi İngilizce Öğretmenliğinden mezun olan Serhat Tuna, Deniz Kuvvetlerinde Öğretmen Subay olarak görev yapmış ve 2004 yılında emekli olmuştur. Daha çok müfredat geliştirme ve eğitim uygulamalarından sorumlu olarak görev yapan Dr. Tuna, Maltepe Üniversitesinde İnsan Bilimleri, Psikoloji ve Felsefe yüksek lisans, yine aynı üniversitede Dil Felsefesi üzerine doktora yapmıştır. 2004-2011 tarihleri arasında İstanbul Özel Marmara Kolejinde Yabancı Diller Bölüm Başkanı olarak çalıştıktan sonra, 2011 yılında İzmir'e yerleşmiştir. 2011 yılından günümüze Yabancı dil eğitimi yayıncılığında, Eğitim Danışmanı, Öğretmen Eğitimi ve Eğitim Koordinatörü olarak iş hayatına devam etmektedir.

biraz aşk biraz meşk dergisi
deniz gibi aşk gibi
ey sevgili gözlerin gibi
canlı bir organizmadır
kafasına göre nefes alıp verir
asi ve düzensizdir

deniz suyu kâsesi
deniz suyu kâsesi
fanzin

YAZ 2019 sayı 48

“YETİNMEK SEVİNDİRİR”

Adil İzci

ulueraydogdu.com

Son günlerde, hayır efendim, son aylarda ne kadar sık yineliyorum bu dize-sözü bir bilseniz. Elleri dert görmesin o ozan dostumun! Elleri dert görmesin de bu değerde yeni dize-sözlerini de okuyalım! Sen Marmara'nın bir adasındasın, o Ege'nin bir kıyı kasabasında, nasıl duyar bu dileklerini, dersiniz, ben de dünyanın ta öbür ucunda(n) bile dostlar birbirini duyar derim. Oldu mu?

Bizim Karamel (bir Rus finosu), on günden beri yanımda. Evi ne kadar sevse de sokakların yeri ayrı. Canı ne zaman isterse yüzüme öyle bir hevesle bakıyor, oralı değilsem öyle bir “hev hev” tutturuyor ki sokaklarda dar alıyoruz soluğu. Yalnız kim kimi gezdiriyor, orası belirsiz...

Neden böyle dedim? Hangi sokağı isterse dalıyor. Aman iri bir hemcinsi ya da azgın, gözü kara bir kedi, evet kedi saldırır maldırır korkusuyla ben de hemen o sokağa dalıyorum. Bakıyorum ki bir tehlike yok, ortalık alabildiğine sakin, Karamel ufacık adımlarıyla bir burayı kokluyor, bir orayı. Eh, arada izini de bırakıyor elbet.

Döne döne neleri kokluyor bilmem. Kokluyor da ne oluyor, onu da bilmem. Haydi, yeter bu kadarı, gidelim artık desem, belki de gücenecek. O zaman ısrarla yüzüme bakar, yerinden bir adım olsun kıymıdamaz. Kafa tutar kısacası. Keyfine uyuyorum ister istemez. O koklar dururken ben de sağı solu, evleri seyrediyorum. Oldum bittim severim seyrin böylesini. Yeter ki eski sokaklar, eski evler olsun bana. Adada da bu gibi sokaklardan, evlerden eh epeyce var.

Buraların pek yabancı sayılmam aslında, ama uzun uzun, alıcı gözlerle seyrettin mi dersenez, yok, o kadarı yeni kısmet oluyor. Peki, iyi mi oluyor, kötü mü, orasında kararsızım. Evlerin arasında bir ev görüyorum, bu ev değil, tam tamına bir sanat yapıtı dememe kalmadan ıssız, hem de nicedir ıssız, kısacası bilmem ne kadar yıl önceleri kendi haline terk edilen bir ev olduğunu anlıyorum. Camları kırık bir pencerenin kirli, herhalde bir yerlerden sızan yağmur sularıyla dantelalı eteğine kadar sarı sarı leke kesilen perdesi küf, nem, daha kötüsü ölüm kokulu bir havayla kıpır kıpır... Sokak kapısının o artık has bir ustasını mumla arasanız zor bulunur vitrayları bile toz topraktan bulanık; yer yer kırık... Diyelim ki zamanlardan bir zaman birileri, sere serpe oturalım, ömrümüzün en güzel hazlarına erelim diyerek bu evleri yaptırdılar. Tam da öngördükleri gibi oldu hepsi. Sonra, nice bir zaman sonra da birer birer öldü-ler; belki öyle olmadı da yerlerinden kalkamaz hallere geldiler artık. Ya kızları oğulları tembellikten mi, dert saymaktan mı, hor görmekten mi, neden sildiler gönüllerinden bu güzelim evleri? Yoksa büyük kentin bin bir türlü “lüksü” (!) arasında unuttular mı?

Yakın yıllarda yapıldığını ya da yenilendiğini sandığım bazı evlerse tam tersine... Bir beğenisizlik, bir sevimsizlik ki ancak o kadar olur. Nedir sur gibi duvarların, kalın kalın demir kapıların ardındaki o iri yarılık, nedir o kat kat üstünelik? Nedir alınlarındaki o herhalde parıltılı metalden birtakım yuvarlaklar? Güya aydınlık pencereleri mi?

Ya o kaba saba palmiyeler? Bu iklimin onca güzel, onca seyretmelere doyum olmaz ağacı dururken kimler aldı getirdi bunları adalara? Getirdi de ne buldu? Sonra o plastikten masalar, sandalyeler, oyuncaklar, kuzular, kazlar, ördekler falan filan nedir? Birazcık olsun

anlamaz mı insan, adalar bir yana, hayata ne kadar aykırı olduğunu bu ıvır zıvırların?

Evet, bir de o türlü var: Evlerin, dükkânların önündeki kaldırımlar, daha ötesi sokak bile bir boydan öbür boya kadar birilerinin. Mutlaka engin bir doğa sevgisiyle (!) iri iri saksılardan bir sıra dizmek, abuk sabuk bir kameriye uydurmak yeterli. Asfalt yolun dört yerinden kazıldığını, oralara dikilen birtakım gür dallı bitkilerin, hanımelilerin, yasemenlerin üst katlara bağlandığını ve bu yolla hepimize ait kaldırımlardan güya (dürüst olayım; kimisi aslında gayet güzel!) birer kameriye elde edildiğini de gördüm desem, inanır mısınız? Fakat bunlar “kapatılan” birtakım yerlerin yanında nedir ki? Biraz iyimserlik gösterirsek, ne yapsınlar, evleri ya da dükkânları dardır, havasızdır, soluk alacak bir yer gereksinimi alt tarafı diye bazı hafifletici nedenler bile bulabiliriz.

Ekmeğini kazanmak uğruna bir yerlere sığınmayı, oralarda bütün bir gün alın teriyle didinmeyi sanıyorum hepimiz anlarız. Gönlümüzün gücünce de kollarız o insanları, belleri bir an önce doğrulsun, en azından iyi kötü birtakım güvenceleri olsun isteriz; sevgimiz saygımız da cabası. Onlara ne sözüm olabilir? Asıl tepkim, ötekilere, kaldırımları da bir yana bırakalım, doğrudan doğruya sokakları üstelik plastik masa ve sandalyelerle, kiralık bisikletlerle babalarının tapulu malı gibi kapatanlara... Yanı sıra insaf nedir bilmeyenlere... Özellikle de gününbirlik gezgin kaynayan tatil günlerinde... Bire, bilemediniz ikiye elde edilen, sekize ona o satılır mı? Satılırsa da buna yok efendim alın teri, yok efendim ekmek parası denebilir mi?

II

Hemen hepimizin birtakım tuhafıkları vardır ya, benim de vardır. Sözgelimi zaman zaman kendimi bir onarıcı gibi (de) duyumsarım. Olabilir, ne haddime olabilir. Yine de bir iki satır söz edeyim. Nasıl olsa kimseye bir zararı dokunmaz o kadarının. Daha fazlasının da dokunmaz ya, bilmem neden(se) bir iki satır dedim.

Karamel, nazına oynayacağımı bilmenin rahatlığıyla gezisini sürdürsün bakalım bu sırada. Ben de bir gözüm onda, hayalleyeyim:

Bütün bu gördüklerim yalan... Neden mi yalan? Hepsi eskiden olduğu gibi de ondan...

O sokak kapısı vitraylı olan evde uzun yıllardır bir müzisyen oturuyor.

Gün olur balkonundan, pencerelerinden önce birtakım akort sesleri duyarım. Ardından da hafif boğuk bir ses... Genizden gibi... Keyifli olduğu kadar sitemli de... Sonu gelmez ki bu adamın tutkunluğunun. Sanıyorum memnundur da bu durumundan. Bana sorarsanız, tam bir “hercai gönüllü” demek haksızlık... o halde yarı “hercai gönüllü” sayalım.

Yoksa sevmeli mi bu huyunu? Her yeni tutkunluğu, yeni besteleri demek ya! Sözlerinden anladığıma göre, endamlı... esmer... ela gözlü... ama ne yazık ki yine ilgisiz bir güzele tutkun!

Kimdir acaba o güzel, bizim adadan olabilir mi diye bazı varsayımlar yürütebilirim. Yok, en iyisi orada durmak! Özel hayata girmez mi bu türlü konular? Yanı sıra, haydi anladım diyeyim, benim neyime gerek? Güzel, onun güzeli!

Müziyenin evinin sağ yanındaki, her görenin hayran kaldığı mavi boyalı evse marangozundur. Öyle sıradan bir marangozun değil, ustaların ustası bir marangozun. Tamam, öbür adaları hesaba katmayayım; ama bu adada alın terinin sinmediği bir ev arasanız belki bulursunuz, belki bulamazsınız! Bir kusuru, sözünü pek tutmaz, büyük olasılıkla ister ama tutamaz. Ha bugün ha yarın... Bitivermez mi bir hafta daha... Eh, biraz pahalıdır da...

Onun yanındaki, hani basamakları kıvrım kıvrım olan ev... Bir sürü tembel sokak kedisi uzanıyor ya avlusunda... Birisi de pencerenin önünde... Tekir... Orası da anasının gözü Rum bakkalın evi. Bütün kazıklarını tatlı bir dille attığından, öyle ha deyince kızamazsınız da...

Sözün kısası, bütün bu evler var oldukları yıllardan beri sakinleriyle, ona göre de süreğen canlılıklarıyla eskiden olduğu gibidir!

Issız eski evleri, bir gözüm ömür törpüsü Karamel'de, birer an da olsa, iyi dönemlerindeki gibi hayallem diyeyim. Ya bu yakın yılların her yanından bir beğenisizlik, bir sevimsizlik... akan evlerini ne yapmalı? Haydi onlar da yalan olsun bitsin! Yosunlu yosunlu kırmızı kiremitlerin altındaki güzelim ada evlerinden sayayım onları da! Ya o surlar gibi kalın kalın görünenler mi? Duvarları mı diyorsunuz; ne ilgisi var efendim, lütfen biraz daha yakından bakın; taflan öbekleri onlar! Ardındakiler de, ah yine yanıltıyor sizi gözleriniz, plastikten olur mu; herhalde ceviz ağacından sade bir masa ve sandalyeleri! O ıvır zıvırlar mı? Hani, nerede?

Ya o kaba saba palmyeler? Onlarda mı yalan? Fakat canlı olanlara, tıpkı biz insanlar, hayvanlar gibi soluk alanlara ne yapılabilir ki? Göz(lerimi) yummak? Bir bakıma yok saymak? Hayır, gönlüm elvermiyor. Zaten, adada kendi kendilerine bitmedikleri halde bir sürü kötü söz ettim. Neyse, bu kadarla kalsın, her yeri sarmasınlar da... biz asıl bundan sonrasına bakalım: Yakıcı yaz günlerine bir serinlik aramaksa derdimiz, diyelim koyuca gölgeleriyle salkımsöğütler olamaz mı? İnanın bir zamanlar gölgelerinde saatlerce oynadığımdan, diplerinden akan derecikte dallarını, yapraklarını, masmavi, tek bulut olsun gezinmeyen yaz göğünü saflıkla izlediğimden, kâğıttan gemiler yüzdürdüğümünden falan öne sürmüyorum!

Biliyorum, en zoru bundan sonrası... Önüne gelenin babasının tapulu malı gibi koca koca saksılar sıraladığı, kameriyeler düzenlediği,

masa ve sandalyelerle kapattığı kaldırımları, sokakları arındırmaya benim hayal gücüm falan sökmez. Ne olacak peki? Hepsi olduğu gibi kalacak mı? Ne yazık ki öyle görünüyor. Mal mülk hırsı bu, para pul hırsı... Yanı sıra insafsızlığın hazzı... En kötüsü ne biliyor musunuz? Bütün bunlara kimselerin ses etmemesi, belki de edememesi... Olabilir, bizim bilemeyeceğimiz birtakım hesaplar da olabilir.

Bu nedenle daha söze girerken, Ege'nin bir kıyı kasabasındaki ozan dostumu, onun "Yetinmek sevindirir" dize-sözünü andım ya! Duyan biri(leri) olur mu aralarından bu güzelim sözü? Sanmam. İnanın sanmam ama umutsuz da olmuyor ki...

* *Sina Akyol'dan*

biraz aşk biraz meşk dergisi
deniz gibi aşk gibi
ey sevgili gözlerin gibi
canlı bir organizmadır
kafasına göre nefes alıp verir
asi ve düzensizdir

YAZ 2019 Sayı 48

denizsuyukâsesi
fanzin

Nehir

Hakan Savlı

ulueraıdogdu.com

hiçbir şey istemem yaşamak için
sesini duysam yeter
sana sevmek desem anlamı var mı
bazen ne kadar gereksiz kelimeler
belki içinden bir nehir geçen
bir kente gideriz
aklımda bir filminden kırık bir replik
'Orada bizi kimse bulamaz'

iyi bir kadın açar kapıyı
mutluluk çocuk gibi dolanır çevremizde

orada dünyanın bir karış ötesinde
bir bankta otururuz, Paris, Paris olalı
yağarmış bu yağmur sessiz sedasız
çatıda tozlar arasında bir serçe
bir kız Modigliani'yle tozları siler
bir masa kurulmuş - orda belki ağlarım-
oturmuş beklermiş beni ölen arkadaşlarım
orda konuşamazsam beni yalnız bırakma
Hakan yorgun biraz, dinlensin... de onlara

suda otlar çalılar akıp giderken
görüyorsun çocukluğa yenildiğimi
sen, bana : dönüşü olmayan nehir
bana her gün üç kez sesini söyle
uyanınca hemen sesini söyle
sığındım yalnızlığa ve acıyı kullandım
bunları yazmak için hayatta kaldım
ama hayat bana suçlayarak bakıyor
çocuklar öldürüldü, hiçbirşey yapamadım.

hiçbirşey istemem yaşamak için
ıslak iskele kokusunda uyansak
bir rüya bulsam bıraksam suya
bunu sana yazdığımı kimse bilmese
bana hayatın güzel yanını söyle
domates fideleri, yaz akşamları
gibi basit küçük dürüst sözcükler
sen bana uykumda su sesi nehir
beni dünyanın güzel olduğuna inandır.

hiçbir şey istemem yaşamak için
sesini duysam yeter
ağ değil ellerimdeki
derinliğin şarkısı
yok olmuş piyadeler
bir sürü küçük fil düşmüşler yola
kaybetme korkusuyla kolkola
ben orada elimde bir kızıl pulu
Dümbüllü gelse bulamaz yolu
ağlayınca martıları hatırladın mı
yani hiçbirşey

ve orada dünyanın bir milyon yıl ötesinde
bir sokakta ikimiz, Paris Paris olalı
nasıl söylesem...
suda otlar çalılar akıp giderken
görüyorsun yıldızlardan geldiğimi
sen, bana : karanlığı bilmeyen nehir
bana bugün iki kez mektup yaz
bana bugün mektupla bir şarkı söyle
uyanınca hemen adımları söyle
sığındım derinliğe ve acıyı kullandım
gökyüzüne bakmak için hayatta kaldım
ama hayat bana yabancı bir dil
daha önce söyledim, hiçbirşey yapamadım

hiçbirşey istemem yaşamak için
eski bir sokaktan denize baksak
seni her cuma yeniden bulsam
ama seni bulduğumu kimse bilmese
bana hayatın gizli adını söyle
taş sokak, melodika gibi sözcükler söyle

hiçbir şey istemem yaşamak için
sesini duysam yeter
denizin dibinde duysam sesini
su altında hüzünle yağsa kar
bir tamirci kılığında dolaşsam evreni
bozulmuş gibi dünyada klimalar
ağaçlardan inse yüz tane maymun
her biri bir muz getirse sana
seni güldürüp kendime kaçsam

suda otlar çalılar akıp giderken
görüyorsun işte akşam serinliğini
küçük bir kız ağlayarak yapıyor
sen bana acısını söyleyen nehir
bana gözlerinle susmayı söyle
gözlerine bakmak için hayatta kaldım
ama hayat zerafetle ölüm saçıyor

sen, bana : dönüşü olmayan nehir
beni dünyanın güzel olduğuna inandır

<http://www.ekdergi.com/nazim-hikmet-ve-yalcin-kucuk/>

“Buradaki sorumuz şu: Yaşadığı zamanı aşan kaç yazarımız var? Daraltarak yineleyelim, 21’inci yüzyılda olduğumuzu unutmadan: Henüz başlarında sayılırız 21’incisinin, tamam, ama 20’nci yüzyılı aşabilmiş kaç yazarımız var? Kendisine kalanı, hazır bulduğunu yani, darmadağın eden ve kendisinden sonrasını da damgalayabilen kaç düşünürümüz, yazarımız var? İlk bakışta “İşte o!” diyebileceğimiz kadar özgün ve etkili kaç yazarımız var? Kaç aydınımız?”

İki.

Biri geçen yüzyıla bir bıçak gibi girmişti ve hâlâ rüzgârını hissediyoruz. Eskitilemiyor. Diğeri, Türkçeden, yüzyılın son çeyreğinde bir bıçak gibi çıkmıştı ve hâlâ aramızda; rüzgârı yüzümüzde, sırtımızda.

İki genç devrimci bunlar, iki yazı ustası. Nâzım Hikmet ve Yalçın Küçük, Türkçenin yazı dünyasında, geçen yüzyıldan bu yüzyıla etkisi derinleşerek süren iki benzersiz müdahaledir. İki doruk. Başkalarıyla karıştırılmayacak kadar özgün ve ileri zamanlar üzerinde de etkili.”

biraz aşk biraz meşk dergisi
deniz gibi aşk gibi
ey sevgili gözlerin gibi
canlı bir organizmadır
kafasına göre nefes alıp verir
asi ve düzensizdir

deniz suyu kâsesi
deniz suyu kâsesi
fanzin

YAZ 2019 sayı 48

Volkan Hacıoğlu

GÜZ MÜZESİ

Açılan kapılardan biri sensin diğeri yalnızlığım.
Kanatlanır bütün kuşları geçmişin
Yer değiştirir ölüm gökyüzüyle.
Büyüyen bir sesi duyan denizlerin
Gömülür dalgaları mecaz mezarlara.
Yaşarsak sevişiriz ormanlarında şehrin.

Devrilen putlardan biri güneş diğeri gözyaşların.
Gözlerinin mağaralarında hayvan resimleri.
Çağırır gençliğimi ıssız ayazmalarından zamanın
Bir yaz günü kurşuna dizilen menekşeler
Sonbaharın paramparça uçurtmaları
Yaşarsak buluşuruz avlusunda ışıkların.

Yıkılan surlardan biri aşk diğeri kader.
Kan tutar saklı hançerini çaresizliğin
Karanlığın tapınaklarında mahşer rüzgârı
Bir heykel kadar yalnız kalarak kırılan kalpler.
Hareket saati gelmiştir gerçeküstü şimşeklerin.
Yaşarsak koşarız sokaklarında yağmurun.

biraz aşk biraz meşk dergisi
deniz gibi aşk gibi
ey sevgili gözlerin gibi
canlı bir organizmadır
kafasına göre nefes alıp verir
asi ve düzensizdir

deniz suyu kâsesi
deniz suyu kâsesi
fanzin

YAZ 2019 sayı 48

b'ULU's
şiiirlemeleri
Uluer Aydoğdu

Bugün de başıma hiçbir şey gelmedi
zarlar yuvarlanıyor çünkü.

Colorado, Woody Creek'de, Woody Creek Barı'nın duvarındaki bir levhada "1897'de bu mekânda, hiçbir şey olmadı" yazdığını hatırlıyorsun. Dahi fizikçi *Richard Feynman*'ın insanlara "Bugün başıma ne geldi, anlatsam inanmazsın, inanamazsın" demeye bayıldığını, ne olduğunu soranlara da "Kesinlikle hiçbir şey" dediğini.

biraz aşk biraz meşk dergisi
deniz gibi aşk gibi
ey sevgili gözlerin gibi
canlı bir organizmadır
kafasına göre nefes alıp verir
asi ve düzensizdir

denizsu yukâsesi
denizsu yukâsesi
fanzin

YAZ 2019 sayı 48

Delik Deşik Bir Gece

Özkan Satılmış

ulueraaydogdu.com

Sular kırılarak akıyor
Elektrik yürümüyor lambaya
Adın kesilmiş odalardan
Duvarlar kalbime kadar çatlak
Aralarında ölü güvercinlerin beyazı
Aralarında oluk oluk bir yalnızlık

İçimde bir sese tutunma isteği
Kimi arasam aptalca bir pansuman
Ama korkunç işliyor gövdemdeki tuzak
Yarım ayak kalmış atlar, aşklar yarım ayak
Yine de koşuyorlar bir namlunun ucunda

Her yana sıcaklığın bulaşmış
Keşke şu sandalyeye düşman olsaydın
Şu bardağı tutuşunu düşürüp kırsaydın
Camların kanına çizilmiş yüzün
Yeryüzünün ilk günki göğünü
Pencereden içeri sokmasaydın
Çarşafllara kuş kuş, yıldız yıldız
Kasığından süzölen kaygan harflerle
İnleyen buharıyla hayvanlarımızın
Öyle kadın kadın, kısrak kısrak
Genişleyen bir kırmızıyı kazımasaydın

O zaman hedeflenmezdi yüreğime dört koldan
İzlerinden fıskıran ısırgan otu
İçimde gezici bir boşluk kabarmazdı

Son sürat, çırılçıplak, damarımda
Hiç durmadan kendini tekrarlamazdı
Bir hançerin tam saplanırkenki sesi

Kumun zamanı susunca... o, yüzü olmayan kadınların yanında, kapkara kapkara. Çünkü suyun sırtındaki lekeyim orada. En "uygar," en hızlı pusu düşünce zamanın değirmenine... çok iyi hatırlıyorum! Ne toprağın alçak kamburu, ne zemheri, ne de uyku zamanı. Boşluğun karnında, bir sınır uyuklar benim için. Siyah- beyaz fotoğrafların anısında biten zamanla, sürgün gözlerim arasında, Kum!.. iyice anladım

biraz aşk biraz meşk dergisi
deniz gibi aşk gibi
ey sevgili gözlerin gibi
canlı bir organizmadır
kafasına göre nefes alıp verir
asi ve düzensizdir

YAZ 2019 Sayı 48

denizsuyukâsesi
fanzin

Kelime Yayınları
Tamer Gülbek

ulueraydogdu.com

Önümdeki tatlı suda akıyor kelime yayınları
Gözlerim dalıyor bazen şnorkel paletle kardeş

Kelime yayınlarına yazıyorum yakalamak zor
Önümde kahvem kulaklarımda 'Hey Joe'
Elinin silahıyla entel işine kalkışan bir yayın

Kelaynak yayın yapıyor yedi yirmi dört
Belli ki yeni göçmüş o da okyanustan tatlı suya
Tanış olduğunu sanmam göçmüş kedilerle

Duvarдан duvara dayalı bir lojmanda uzayı
Dinlemeye durmuştum dokunaklıydı arka balkonum
Bu kadar gemi azıya almamıştı kapitalizm

Binlerce deniz milinden yansırđı içimin sonarı
Şiir oltasını en uzağa kim fırlatır bilmiyorduk
Ödül almış bir yayın fikrini çarpıştırdı bizle

Gülümserdik bu kofti yayına ve gülümsedik de
Sigara molası veren anarşiste gülümsediğimiz gibi
Yakalamak zorlaşıyor böyle böyle kelime yayınlarını
Kofti yayının başına yıkılır kofti anarşizm home-office

Kelime yayınlarına yazıyorum ben hâlâ iyi kötü
Değer katmaya çalışıyorum son bin yılın akıntısına
Çelişkilerim elimden tutup imza günlerine götürüyor beni
Yayın soruşturmalarına cevap hakkı yetimin
Elimi açıyor bazı genç yayınlar ki
Atayım tedirgin ipliği vurayım yüzüne
Cesur ahkâmın yüzsüzlüğünü

Kelaynaklara yazıyorum kelimelerimi
Ölmedik henüz şahit yazılmadık
Cenazeden döner dönmez hayat yeşerdi elimin altında
Uzaklarda bir ikinci derecem bakımevinde kendisini her yerde sanıyor

Bir nevi cansız yayın dükkânı nöbetçi kulübesi boyunca
Beklemiştım dönmeyi terk ettiğim zayıflığıma
Yıldızlı çizgili antenlerle çekirdek çekerdik cinsine çektiklerimize

Sonra telefonla canlı bağlantı kurulurdu zayıflık yoldaşıyla
Ve şiir değilse de sesler yarıştırlırdı ellerin serinliğinde
Nadir rastlanan çok özlenirdi bırakılan her zaman
Yolda düzülürdü kervan hiç sevmesem de düzölüşü

Üstünden yanan gemileri izlediğimiz
Ve araçların tekerlerine leblebi yetiştirdiğimiz
Yanımızda vahşiler vıcık vıcık yerlerken ellerini
Bu kelime yayın balığı bir kelime bir işlem alıklığı
Siyah beyaz bir geçmişte kutunuzu açalım renkliliği

Nasıl metalaşmamalı her şey metalaşırken
Nasıl yarışmamalı herkes yarışırken

Kelime yayınları yayılırken yayılırken yayılırken.

biraz aşk biraz meşk dergisi
deniz gibi aşk gibi
ey sevgili gözlerin gibi
canlı bir organizmadır
kafasına göre nefes alıp verir
asi ve düzensizdir

YAZ 2019 Sayı 48

denizsuyukâsesi
fanzin

Yazın Ortası

Seamus Heaney (1939-2013)

Çeviren: Tamer Gülbek

ulueraydogdu.com

Çocuk avutulamaz şekilde ağladı gece.
Bukleleri uzun ve sarışın olduğundan
komşular ona la petite derlerdi,
öylece dinlediler onun parçaladığı havayı
kiremitlerini ve asmalarını nemlendiren.
Saat beşte, ev sahibinin traktörü,

tanıdık, cahil ve kaba,
çalıştığında ve hırıldadığında bahçede,
gün ışığının tadını çıkardık panjura vuran
ve uyuduk.

Burgaçlarla düğümlenen,
yüklü sessiz nehir
çamur ve zeytin taşıdı yaza.
Ahırdaki kiremitlerin üstüne kalıpladıkları yuvalarından
karışık uçtu kırlangıçlar: iki kanatlı kapılar açık durdu,
boyunduruklu öküzlerin önünde ilerledi arabacı.

Kurtçukları kese kâğıtlarında aldım, şekerleme gibi,
ve akşamları balık avladım sağlam sıcakta
ve mısırın yeşil fena kokusunda.
Perdelenmiş kıyıda, şık bir duvar süsünden çıkar gibi,
bambu kamışlar yumuşakça ortaya çıktılar,
kafa sallayarak ve bekleyerek, sessizliğin duyargaları.
Çimde salyangozlar, yarasa sesi, kararan ağaçlar...

'Christopher diş çıkarıyor ve ağlıyor geceleri.
Ama bu ambar harika bir yer yazmak için:
çıplak taş, eski koşumlar, çıkıntılar, raflar, kokusu
samanın ve silodaki yeşilliğin. Şu an her yer sıcak ve sakin.
Yirmi frank saydım olta takımına.'

Son gün, toparlanırken,
sıcak bir çıkıntının üstünde bir torba kurtçuk
buldum ve açtım onu. Siyah
ve titreşen bir yığın çıktı dışarı çözülerek
çıldırılmış bir polis kuvvetinin haber filmi gibi,
güneşi gölgeleyen sinekler tül gibi ama güçlü uçtular,
avukatları ve siyah bereleri aydınlığın.

Pays basque'ın yüksek ve çıplak yollarından dönüşe geçtik
kavşaklarında cefanın bayrak direği gibi nöbet beklediği
ve sisteki keçi zillerinin yakınında konakladık o gece.

biraz aşk biraz meşk dergisi
deniz gibi aşk gibi
ey sevgili gözlerin gibi
canlı bir organizmadır
kafasına göre nefes alıp verir
asi ve düzensizdir

YAZ 2019 Sayı 48

denizsuyukâsesi
fanzin

SALÇA KUTUSUNA EKİLEN ŞAHADET PARMAĞI

Rojda Erdem

ulueraydogdu.com

Gece olunca severdim hüznüleri
Annem kokardı hüznüleri
Bütün susmaların , iç çekişlerin gelinciğiymiş tandırda acı pişirdiğinde
Acıyı yakıp umudu getirmek isterdi bize yoksulduk .
Köyümüzün işlek olmayan
Toprak yollarında
Yoksulduk
Hepimiz sevgi dileniyorduk gözlerinizde

Biri çekip başımızı okşasa
Hepimiz Tanrı'ya inanırdık
Oysa annem çiçekler ekiyordu
Salça kutularına
Bütün çiçeklerin tanrısıydı

İki odalı hüzün kokan çocukluk anlarımın yaraladığı evimizde
Annem hüznün ilk ismiydi .
Şahadet parmağını her kaldırdığında
Çiçekler boyun eğdi onun hüznü andıran parmaklarında .

Şimdi büyüdük
Evrildik gelecek zamana
Üzerimden silip atamadığım hüzün çağım ile annemi andırıyorum
Sessizliği yutup sokak lambaları altından geçerken .

biraz aşk biraz meşk dergisi
deniz gibi aşk gibi
ey sevgili gözlerin gibi
canlı bir organizmadır
kafasına göre nefes alıp verir
asi ve düzensizdir

YAZ 2019 Sayı 48

denizsuyukâsesi
fanzin

Yangında Samimi Yüzler

İbrahim Yıldız

ulueraydogdu.com

<https://www.theartteller.com/>

<https://www.theartteller.com/resim/yanginda-samimi-yuzler/>

Gernika, 26 Nisan 1937 yılında, İspanya İç Savaşı sırasında, havadan yaklaşık kırk ton bomba ile yerle bir edilen, binlerce insanın yaşamını yitirdiği bir Bask kasabasıdır.

Gernika'nın Bombalanması: Francisco Franco'nun müttefikleri Nazi Alman Luftwaffe'nin Condor Legion'u ve Faşist İtalyan Aviazione Legionaria'nın "Rügen Operasyonu" adı altında yapılmıştır. Bombardıman, özellikle sivilleri hedef alan yeni bir hava savaş şekli, hiçbir askeri önemi olmayan sivil bir hedef olması gibi dünya medyasında bir çok spekülasyon yaratmıştır. Gernika'nın asıl önemi, hangi milletten bireyleri barındırdığında, gerçekte nasıl bir coğrafya ya da hedef olduğunda, askeri açıdan öneminin olup olmadığına ya da bu saldırı sonrası ne kadar sivil kaybı verdiğinde değildir. Öne sürülen iddiaların, tartışmalarının ötesinde, hiç dile getirilmemiş soykırımların, gasp edilmiş onca yitik yaşamların, tonlarca bombalarla dümdüz edilmiş onca şehirlerin, onca coğrafyanın arasında küçük bir Bask kasabası, savaşın yıkımının sembolü haline gelmiştir. Dikkate alınması gereken en ince nokta da burasıdır. 1937 yılından bu güne yepyeni savaşlar, yıkımlar tasarlanıp canlar, mallar gasp edilirken yapılan bu zorbalıkların karşısında sadece bir sembol olarak Guernica resmi tek başına durmaktadır. Yarattığı etkinin arkasında yatan en ince sebep belki de bu

direnif nosyonudur. Nitekim sanatın ve sanatçının böylesine zorbalıklar karşısında sergilediği duruş insanlık tarihinin her bir satırında okunabilir. **Aşğıda Paul Eluard'ın Gernika'nın Zaferi adlı şiiri bulunmaktadır. Bu şiir 1938 yılında bombardımandan bir yıl sonra yazılmıştır. Benim şiire rastlamam 2006 yılına denk düşer. Uzun süren arayışlarıma rağmen bu güzel anlatının Türkçesine maalesef rastlayamadım. İşte bu nedenle kendim çevirmeye karar verdim. Bu benim için naçizane ilk şiir çevirisi denemesidir. Okuyucunun bunu da dikkate almasını rica eder, insanlığın haklı çıkacağı günlerin gelmesini dilerim.**

İbrahim Yıldız, Ağustos 2019

Gernika'nın Zaferi

I

*Nadide diyarları barakaların, ağılların, ahırların
Gecenin ve tarlaların*

II

*Yangında samimi yüzler, samimi yüzler soğukta
Bastırılmış, tekmelenmiş, küçültülmüş
Hatta karanlıkta tutulan*

III

*Herhangi bir yüze uygun dostane yüzler
İşte üzerinize çakılı bir hiçlik
Ölümünüz sonrakilere kıssadan hisse*

IV

Ölümün kalbi yıkık, ölümün kalbi bitik

V

*Bedel ödettirdiler ekmek için sana
Gök kubbe, toprak ve su ve uyku
Sefalet için hatta
Ve hatta kendi canınla*

VI

*Aklın peşindeyiz dediler
Delilik hükmettiler esas güçlöleri
Bölük pörçük sadaka verildi iki kuruşluk göstermelik*

*Cesetleri selamladılar sözüm ona
kendilerini bezediler nezaket naralarına*

VII

nasıl bizden olabilirler ki inanmıyorlar abarttıklarına

VIII

*Kadın ve çocukların gözlerinde aynı lal-ü mercan
O tahir gözlerde
Baharın taze yaprakları ve ak süt
Ve zaman*

IX

*Kadın ve çocukların gözlerinde aynı lal-ü mercan
Erkekler de koruyucuları bu kıymetlinin*

X

*Kadın ve çocukların gözlerinde aynı kırmızı güller
Her biri kanlarının göstergesidir yok yere akan*

XI

*Korku ve cesaret
Yaşamak ve ölmek için
Ölüm oldukça zor ve oldukça basit oldukça net*

XII

*Türküler yakıldı bu hazinelerin erkeklerine
Ve kirletildi erkekleri bu kıymetlinin*

XIII

*Çaresizlik için has erkekler
Umudun canlandırıcı has ateşini besler
Gelin birlikte açalım son tomurcuğunu geleceğin*

XIV

*Dünya ve iğrençliğe karşı ölümüne bahse girelim
Düşmanlarımızın varsa renkleri
Bizim de tekdüze gecemiz örneğin
Gün gelecek haklılığımız ortaya çıkacak elbet.*

Paul Eluard, *Cours naturel*, 1938, (çev. theartteller)

İbrahim Yıldız

<https://www.theartteller.com/hakkimda/>

[İbrahim Yıldız](#), 1984 yılında Gaziantep'te doğdu. 2002'de ilköğretim ve orta öğretimi bu ilde tamamladı. 2008 yılında Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim Öğretmenliği Resim Ana Sanat Programında, lisans öğrenimini, 2013 yılında ise aynı üniversitenin Sosyal Bilimler Enstitüsü Resim-İş Ana Bilim Dalında Yüksek Lisans öğrenimini tamamladı. Anadolu Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Resim Ana Sanat Dalı Sanatta Yeterlik Programında öğrenimine devam etmektedir. 2012 yılından bu yana Gaziantep Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Resim Bölümünde araştırma görevlisi olarak görev yapmaktadır.

Daha samimi bir dille anlatmak gerekirse;

1984 yılında Gaziantep'in köhne bir mahallesinde, bir banyoda bir leğenin içine doğdum. Henüz kundaktayken havaya atıldım, havada yakalandım. İki yaşlarımda koyunlara, ahırlara, üç yaşlarımda bitkilere, otlara ve beş yaşlarımda böceklerle merak saldım. Zira, çok zamanlar bir böcek peşine takılıp kaybolmuşluğum vardır. Altı yaşlarımda, bir kamyon dolusu asker, beni başı boş gezerken bulup evime teslim etmiş mesela *-hala köyün yaşlıları söyler durur-* daha o yaşlarda, o kaçış ve [kayboluşlarımda](#), kendi başıma düşünmeyi sevdim. Yedi yaşlarımda, aşından korktuğum için dağa kaçtım, ama aşından kaçamadım. Çünkü ertesi gün yine gelmişlerdi aşı yapmaya.

Sekiz yaşlarımda, ilk defa ölümü gördüm ve sonraki yaşlarımda da. Dokuz yaşымda, ancak okumayı kavradım, on yaşlarımda ilk şiirimi yazdım; *"bir ağaç hakkında"*. On bir yaşlarımda köyümden ayrıldım, doğumumdan sonraki üçüncü *"kopuş"* da böyle gerçekleşti sanırım. On ikimde, ilk defa sınıfta kaldım. On üçümde, ilk platonik aşkıma mektup ve şiir yazdım, ertesi gün bir kızdan ilk tokadı da aynı yaşta yedim. Ama yazmaktan, sevmekten hiç vazgeçemedim. Bundan olsa gerek, sonraları yazmaya, çizmeye, müziğe merak saldım, pek konuşmazdım. On dördümde, kapıda kaldım. Çokça kaldım. On sekizlerimde gitar çaldım, sahne aldım, çoğu kafeye, çoğu bara gittim, ilk biramı da o zaman içtim.

Yirmi yaşымda üniversiteyi kazandım, ilk defa şehirler arası otobüse bindim, yaşadığım şehri ilk kez terk ettim. İlk defa denizi görüşüm de yine yirmili yaşlarıma denk düşer. Gördüğüm şeyin deniz olduğunu anlamamın on yılını alması; görmeme yardım edecek kimsenin olmamasıydı aslında. *"Diego'nun babası Santiago Kovadloff gibi mesela"*. Yirmi sekiz yaşымda akademisyenliğe başladım, otuzlarımda çok kolay inandım, çok kolay sevdim, çok kolaydı her şey. Çokça kazık yedim. Otuz beşimde babamı kaybettim, toprağa koca bir çınar ekdim. Artık kökleri doğduğum toprakta. Zira, Köy Enstitülerinin son tohumlarındandı. Zihnimde verdiği öğütler yankılanır durur...

<https://www.theartteller.com/>

biraz aşk biraz meşk dergisi
deniz gibi aşk gibi
ey sevgili gözlerin gibi
canlı bir organizmadır
kafasına göre nefes alıp verir
asi ve düzensizdir

YAZ 2019 Sayı 48

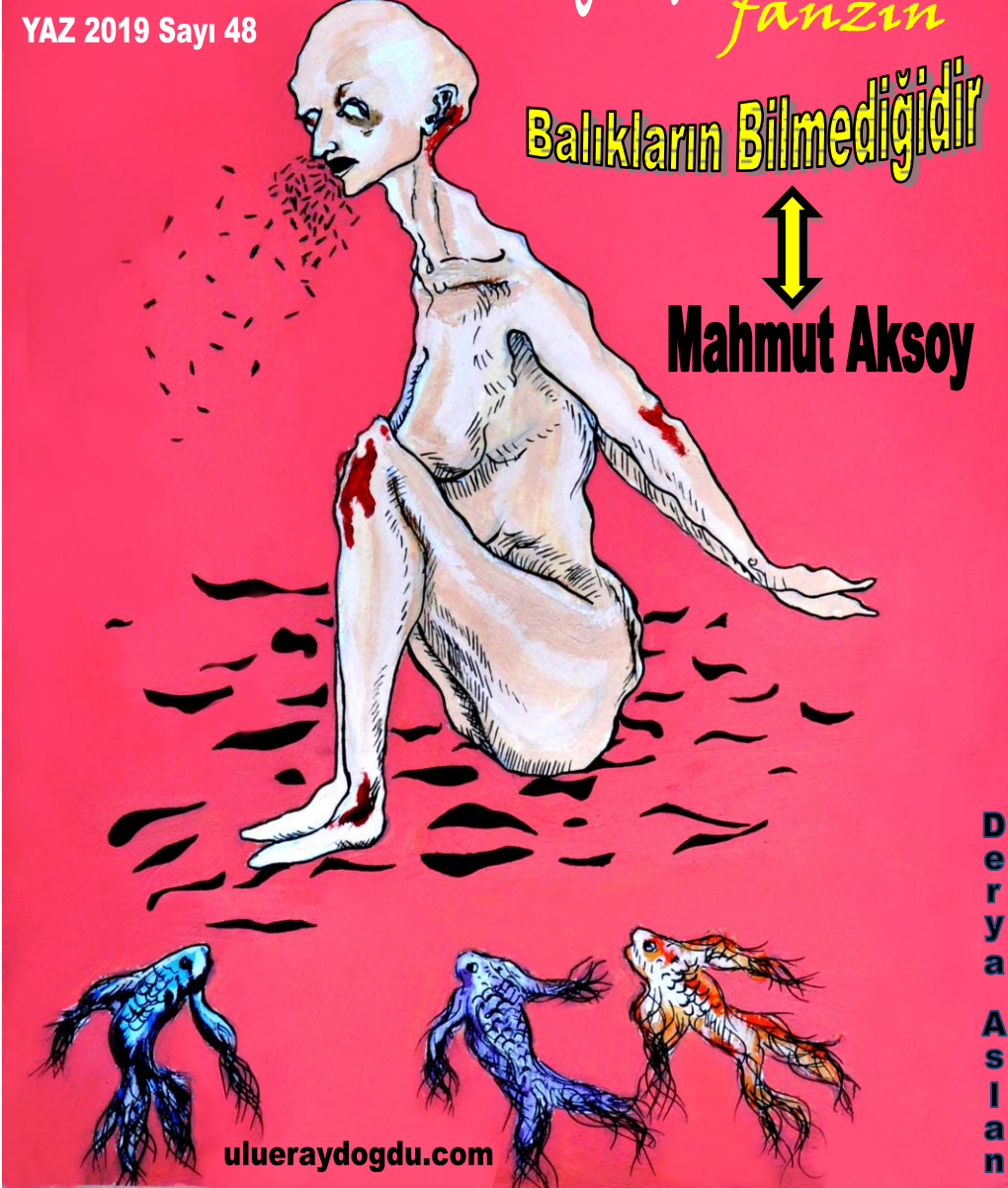
denizsuyukâsesi

fanzin

Balıkların Bilmediğidir

Mahmut Aksoy

astarını yırtmaya yönelik yersizliğimiz ovar
palmiye ağacı ile badem ağacının seviştikçe terinde yeşerdiği hasreti

boşnak ağızıyla büyüttüğü ahkam kesmelerinde renk büyücüsü
tarihtir ki göçe ayak bastığımızdan beri yazmaz
adımlarımızın yorgunluğunda ünlem ünlem çoğalan yalnızlığın
medeniyetini

kuş kanatlarının altına sığmaz rotasız bir rüzgar esiyor
hafızasız taraklarla döllenmiş saçlarımızda
balıklar böyle umarsız
sular böyle utandıkça
Rus tankları Çek kadınlarının bacaklarını kıskanınca 1968'de
on iki yaşında on üç kurşunla tanışınca Uğur Kaymaz 2004'te Mardin'de
isyan bayraklarının kanıdır akıttığım
denizlere söyle köpürüp dalga dalga büyütmesin kemiklerimde göçü

etnik bayramlar yalnızlığın ortak dilini konuşamazlar
ağzımızın çukuruna gömülürken ölüm senfonileri
iki coğrafyayı buluşturmak namına yaşayana hayal kurmak yasaktır
sor bakalım hüznün kaç kıtasıyla sevişmeli
kaç milyon demir eritilmeli
kaç bin yıl geçmeli baharda patlamaya hazır çiçeklerin bekçiliğinde aç
kalmanın
dünya barış salgınına yakalansın diye

tüfek namlusunda utanınca mermi
banklar kapatınca pandoranın kutusuna
tarihin matem bölümlerindeki başlıkları
balıklara söyle böyle uzak bir memleket gibi yüzmesinler
sigara izmaritlerinin söndürdüğü bu hüznü ülkem bildim

ey bilim ve kaos günlüğü
bağışlanmaz bir günahdır artık
insan olmamızla pimini çektiğimiz dünya
ve balıkların bilmediğidir
üstü açık uyutulmuş bir coğrafyada üstü kapalı merdivenlerin
basamaklarını
doğu-batı arasında sıkışmış bir güneşle çıktığımızı
ağzımızın çukuruna gömülüyor ölüm senfonileri
ey bilim ve kaos günlüğü
göğün astarına göçe mecbur Ortadoğu
ey doğu-batı arasında sıkışmış güneşin doğurduğu topal sabahlar
asıl medeniyet yalnızlıktadır
ve yine balıkların bilmediğidir
göğsümüzde barutu doldurulan mermilerin
topraktaki ilahı cehennem locasına çevirmeye sözlü olduğunu

2019
Çeşme-İzmir

biraz aşk biraz meşk dergisi
deniz gibi aşk gibi
ey sevgili gözlerin gibi
canlı bir organizmadır
kafasına göre nefes alıp verir
asi ve düzensizdir

YAZ 2019 Sayı 48

denizsuyukâsesi
fanzin

Iskalanmış

Mustafa Şanlı

ulueraydogdu.com

kitapların arasından baktığım dünya
her sabah ayıklıyor yüzümün beyazını
yüzüm yerini bulmaya çalışıyor
kendiliğinden değişiyor yürümem.
güneş yukarıda üstümde

bir geri püskürtme olarak duruyorken
gözüme bir perde gibi iniyor aşk.

yollar taş yapıları yakın ayrılıkların
hangi yoldan yürüdümse
güneş küfürlü bir ıslık çaldı batarken
yalnızların duyabildiği yalnızca
arttı yavaşça sarı sokak lambaları
ve boylu boyunca kimsesizlik her yerde.

bütün yollar mı köşeli ki
herkes köşeyi dönmek istiyor
bulduğu ilk yoldan
bense frenim patlamış iniyorum
dümdüz bir yokuştan, yol mu bu
ne çıksa karşıma ıskalıyor beni
nesnesiyim bu dünyanın yalnızca
güneşin batışına parmağını değirebilen.

biraz aşk biraz meşk dergisi
deniz gibi aşk gibi
ey sevgili gözlerin gibi
canlı bir organizmadır
kafasına göre nefes alıp verir
asi ve düzensizdir

YAZ 2019 Sayı 48

denizsuyukâsesi
fanzin

Fareler ve insanlar

lacivert

ulueraydogdu.com

sen neden ölü bir fareyi okşuyorsun lennie
biraz bana ver
belki de ölüyüm
veya bir gezgin

bazı evlerin kapıları yok
uzun koridorları var
upuzun ayakları vardır bazı cambazların
fısıltılı rüzgarın ve nehir ağzı hayalinin bolca deliliği var
belki de tavşan anatomisini çoğaltıp
hayatı açığa çıkarma isteği

güneşin yalanı çok
sürecin gizleri ve doğanın açmazı
sen cebindeki ölüyü yine de bana ver lennie
yalnızlık güzel bir düğüm
gelip masaya oturan o yerin tanımsızlığı
çürüme molası ve salinas sazlıklarının göğe değişti gibi
ölüler de okşanır ölü parmaklarda
bir altın havası var ki
fare zehiri
ters köşeli luger tabancaları
/

geç şu hikayeleri lennie
körlerin gözbebekleri bir koleksiyonda durup bakarlar
şu köprüyü tut ki kırılmayalım
şu köprüyü tut geç kalan kuşlar geçsin
şu köprüyü tut ki
gölgenin kalın derilerinde
ve kapkara pazarlarında rakkase ederken hiçler
bir cins yılan olur dipteki dalga
hiledir ışık ve karanlık
kış gelmesin
gelmesin
gelmesin.

<https://www.youtube.com/watch?v=vpIX-gr4AIE>

Snowstorm Blizzard Wind Sounds For Sleeping, Relaxing

biraz aşk biraz meşk dergisi
deniz gibi aşk gibi
ey sevgili gözlerin gibi
canlı bir organizmadır
kafasına göre nefes alıp verir
asi ve düzensizdir

YAZ 2019 Sayı 48

denizsuyukâsesi
fanzin

Uzaklar için

Burak Nefesoğlu

ulueraydogdu.com

Bulvarlarında izlerini arıyorum yalnızlığın
Yarasında büyüttüğümüz çiçeklerin nemli ağızlarıyla
Arabesk gecelerin koynunda geçip giderken
Geçip giderken acının umuda katık edilmesiyle ehlileşen

Yabanıl çocuk gülüşleriyle
Akşamlar çekiliyor mavi bir çarşaf gibi denizden
Uzanıp bir güle çekimser parmaklarıyla
Belki bir çağın lanetini okuyor renginden
Boyunlarımız uzadıkça
Hasretlerimiz çoğalıyor omuzlarımızda
Ve hasretlerimiz çoğaldıkça uzuyor boyunlarımız
Uzanıp bir güle soruyorum usulca
Ama neyi
Gurbet, evinden uzakta olmak mıdır yalnızca?

*

Sararmış duvarlarıyla köhne odalarında
Gurbetin şarkısını söylüyoruz
Gurbetin şarkısını
Gurbetin
Gurbet, evinden uzakta olmak mıdır yalnızca?

Bulu's ŕiirlemeleri

Hem yay
hem ok
hem de fırlatma rampasıdır tırtıl
ölümcül sıçramalar yapma erbabı
tırtılın tekidir belki de kâinat.

YAZ 2019 SAYI 48

ulueraydogdu.com

DENİZ SUYU KÂSESİ

biraz kültür biraz sanat
biraz aşk biraz meşk dergisi
deniz gibi aşk gibi
ey sevgili gözlerin gibi
canlı bir organizmadır
kafasına göre nefes alıp verir
asi ve düzensizdir

"Devrim", o "güzel kız" gelecek, buralar şiirlik olacak

Onur Behramoğlu

Kalbim, ağır işçim, sevgilim

Şiirden Hisse / Uluer Aydoğdu

Kalbi varsa yolun, yürü, kadim bir şiirdir, hatta bir ayet, neye sayarsanız artık...

Aha işte **Onur Behramoğlu**, kalbi olan bir yolu yürüyor, yürürken rastlaştığı, karşılaştığı, çarpıştığı şeylerle, nesnelere, ben'lerle ölümcül sıçramalara giriyor. Verili, yerleşik bir dilin mağlubu değil, aksine

icabında bir tırtıl, icabında bir savaşı, icabında rüzgar olabilen bir go taşı gibi durumlar yaratıp durumlara göre hareket ediyor. Tam da buradan verili dile baskı uygulanıyor. Daha ilk dizelerden itibaren,

“seni ben her yerinden öperim”
sahra çölünden, binbir gecenden, orandan
arzin merkezinde çekirdek çatlar
kuşlar havalanır ağaçlarımdan”,

bunu hissediyorsunuz.

Kalbim, ağır işçim, sevgilim*, kalbi olan, yalnızca kalbi mi, hayır, aynı zamanda da akli, bilinci, içgüdüleri olan, evcil düşürülmemiş bir ben'in yapıp ettiği yeni, cesur bir dünyanın şiiri... Nesnel, fiziksel gerçekliğin ötesine, hâşâ, herhangi bir anlam, değer ve kural koymadan. Zihinsel, yani hayali ve kurgusal oyunlardan uzak bir deneyim ve yaşantılar toplamı, bir bütün.

Hokkabazlıklara, cıvıklıklara girişmeyen bir şiirden söz ediyorum. Asla **imgevelemeyen** ve nesnel, fiziksel dünya hakkında nesnel, gerçek bir şiirden,

Bir karınca, bir salyangoz ya da bir tırtıl olmak ne demek bilmiyorsan girinti ve çıkıntılarının içindeki çıkıntı ve girintileri nereden bileceksin. Kuytular, ücretler ne ki, üzerinden atlayıp geçersin farkında olmadan. Dünyanın girinti ve çıkıntılarını arşınıyor Onur Behramoğlu işte. Üzerinden atlanan incelikleri, duyarlılıkları, esintileri, kıvrımları, bükülmeleri, tümsekleri, çöküntüleri, kabartıları, ışımaya ve ısınmaları...

Her bir çakıl taşını aşmaya çalışan, her kuytu ve ücreti yoklayan bir şairin adımları diğerlerinin adımlarından farklı olacaktır kuşkusuz.

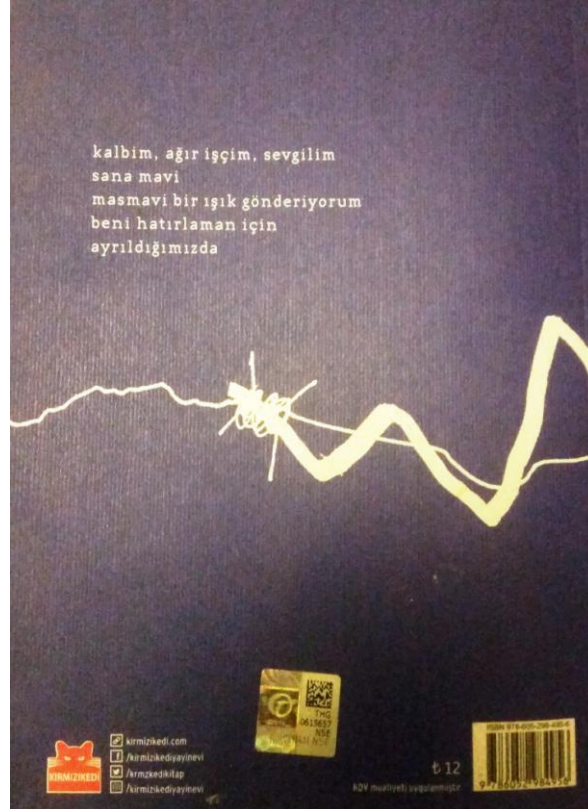
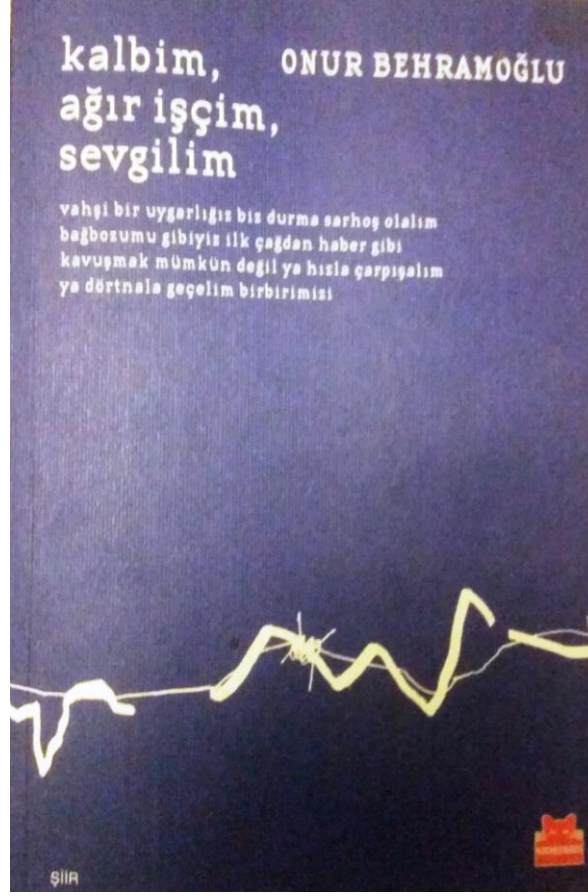
Ve daha uzundur yürüdüğü, hatta sonsuzdur.

* kalbim, ağır işçim, sevgilim, Onur Behramoğlu, Kırmızı Kedi Yayınevi, İstanbul, 2019.

<https://odatv.com/turkiye-haramilerin-elinde-yine-de-guzelligini-korumak-icin-diklenen-bir-ulke-04061907.html>

Onur Behramoğlu'nun ilk Őiri Denizsuyukâsesi'nde yayımlanmıŐtı, bunu da anlamlı ve değerli bir not olarak buraya iliŐtiriyorum.

YAZ 2019 SAYI 48

ulueraydogdu.com

FANZİN
**DENİZ
SUYU
KÂSESİ**

biraz kültür biraz sanat
biraz aşk biraz meşk dergisi
deniz gibi aşk gibi
ey sevgili gözlerin gibi
canlı bir organizmadır
kafasına göre nefes alıp verir
asi ve düzensizdir

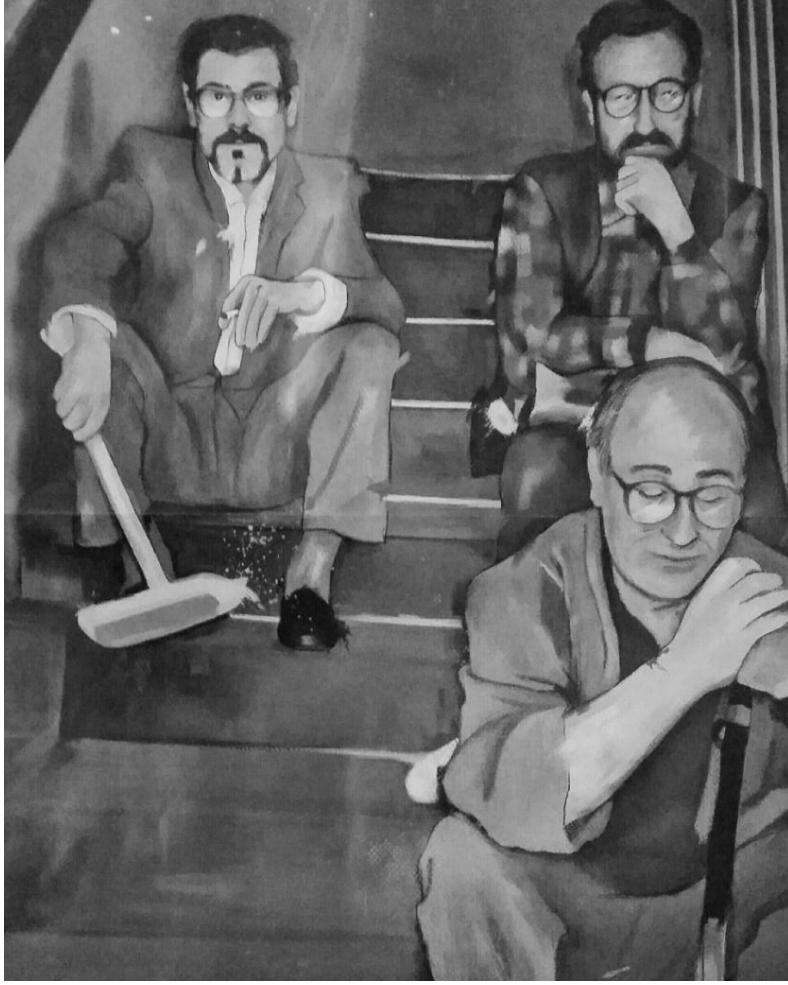
"Devrim", o "güzel kız" gelecek, buralar şiirlik olacak

"Devrim", o "güzel kız" gelecek
buralar şiirlik olacak

Uluer Aydoğdu

Celali saçlarınla savrul
tepele geç kanlı tarihi
hayalin omuzlamakta kâinatı, gel
gel ki Yunus gelsin, Mevlana gelsin, Nazım gelsin
taraçalarında nadide ay ışıkları büyüten annem
alnında hangi dille aktığını çözemediğim su
ama onca isyanın içinde hemen tanırım seni, gel
boyu boyunca tarihe uzanmış Bedrettin gelsin

zaman ve mekandan tövbe uzak Behçet
Sivas'ta hala çuha çiçeği olarak dolaşan gelsin
bir büyü gibi sardı ruhumu süvarilerin, gel
Uğur gelsin!

Yukarıdaki dizeler **Mühür** dergisinde (Temmuz-Ağustos 2007, sayı 15) yayımlanan **Gel** adlı şiirimden... Yo, hayır şiirden miirden söz etmeyeceğim. 80'lerin sonu, 90'ların başı Ankara'sından, Ankara'nın sokaklarında tanıdığım **Uğur Kaynar**'dan, Adakale Sokak'taki **Sanat Kurumu**'ndan, orada tanıştığımız **Behçet** ağabeyden (**Aysan**), **Sivas Katliamı**'ndan, **Gümüş Tapınak**'tan, **Engin Gençtan**'dan, **Gülseren Günçe** ve **Ergin Günçe**'den söz edeceğim.

Tarihte benzerlerini biliyoruz, 31 Mart'ı, Kubilay'ı, ama **Sivas Katliamı**, gemi azıya almış **süreksiz aklın sürek avı**'dır. Vahşi, barbar, zorba... Karşı devrim sürecinde nerelere geldiğimizi, yobazlığın nelere kadar olabileceğini yaşayarak öğrendik: Vahşetle yobazlığı, yobazlıkla cehaleti, cehaletle kibri ayırt edemediğimiz zamanları yaşıyoruz. **Darwin**, "ters

evrim” diyordu. Beterin beteri anlamında, atı alıp cumhuriyeti yıkmaya girişmişlerdir.

90'ların başında **Prospero Yayınları**'nda çalışıyordum (Ah, canım ağabeyim **İsmail Gençtürk**, **yolun açık olsun**, http://yasamoykusu.com/biyografi-1309-Ismail_Gencturk). Aynı zamanda da **Ankara Sanat Kurumu**'nun bültenini hazırlıyor ve kurum etkinliklerinin organizasyonuna yardım ediyordum. Yakın zamanda kaybettiğimiz ressam, öykücü, şair canım ağabeyim **İsmail Gümüş**, (<https://www.biyografya.com/biyografi/10041>) kurumun başkanıydı. Hemen hemen her gün Emek 2. Cadde'deki atölyesindeyim. Ressamların, yazarların, şairlerin buluşma yeriydi atölye. Gümüşten, şiirden, gelecek güzel günlerden bir **tapınak**... Hani, “Yükseltin tavan kirişlerini ustalar” diyor ya **Salinger**, **Gümüş Tapınak**'ta da varoluşun kirişleri, kolonları yükseltiliyordu. Dünyanın yapım ve tamir işine emek verenlere selam, saygı ve mis kokulu çiçekler.

AT KURUMU

TÜR ve SANAT

3 BÜLTENİ YIL : 1 SAYI : 3

OCAK 93 PROGRAMI

KÜLTÜR ve SANAT

1993 Bülteni Yıl : 2 Sayı : 10

KASIM 1993 PROGRAMI

12 Kasım Cuma

SANAT KURUMU

KÜLTÜR ve SANAT

ŞUBAT 1993 BÜLTENİ

YIL : 1 SAYI : 4

UĞUR MUMCU'nun ışığını göremeyenler karanlığın ancak sabaha dek süreceğini bilemezler.

GEÇTİĞİMİZ AY

İsmail Gümüş

Ocak ayı etkinliklerimiz beklentilerimizin üstünde ilgi gördü. Özellikle 5 Ocak Salı günü gerçekleştirdiğimiz toplugörüşmede (paneleide) özel tiyatroların devletten aldığı yardım tartışıldı. Kimi konuşmacılar yardımın hakça yapılmadığı konusunda birleşti. Toplu görüşmenin bir ilginç yanı, ilk kez Kültür Bakanlığımızın bir temsilcisi bir etkinliğimize katılıyordu. Bakan adına toplu görüşmeye katılan sayın Asuman Çiğiltepe'nin katılımı, tiyatro kökenli bir bürokrat olmasından mı kaynaklanıyordu? Yoksa, bir buyruk gereği miydi; tam kestiremedik bunu. Bundan böyle her etkinliğimizde Kültür Bakanlığımızdan bir temsilcinin aramızda bulunması bizi sevindirecektir. Sokak tiyatrolarının, çadır tiyatrolarının devletten destek gördüğü (kıskanmıyoruz, dileğimiz, daha çok destek görmelen) 1992 yılında, 40 yıllık Sanat Kurumu'nun devletten hiç destek görmemesi (kamu yararına çalışan bir demek olmasına karşın) gibi bir nedenden dolayı kuskünlüğümüzden söz edilemez. Edilse edilse, ödül töreninde yaptığımız konuşmada da belirttiğim gibi sayın Fikri Sağlar ile aramızda duvar ören kıvrak zekalı bürokratlara olan ürgünlüğümüzden söz edilebilir.

Yine Ocak ayı etkinlikleri içerisindeki "Abhazy Gerçeği" adlı söyleşi gerçekten bilinmeyen Abhazy ve sorunlarının içtenlikle dergilediği bir söyleşiydi.

Bültenimiz baskıya verildiğinde Dr. Behçet Aysan, kalbi ile ilgili ahatsızlığına karşın bir büyük acının gerçeğini araştırıyordu. "Bosna Gerçeği" adlı konferansının yoğun araştırması ve çalışması içindeydi.

ŞUBAT 1993 PROGRAMI

2 Şubat Salı : Resim Sergisi
Sanatçılar: Korkut Triyaki
Hakan Pehlivan
Kokteyli saat: 18.00

9 Şubat Salı: Konferans (*)
Konu: Yerel Yönetimler ve Eğitim
Konuşmacı: Ramazan Günta
(A.Ü. Eğitim Bilimleri Fak. Arş. Görevlisi)
(*) Eğitim Bilimleri Fakültesi Mezurları Derneği ile ortak düzenlenmiştir.
Saat: 18.00

12 Şubat Cuma : Fotoğraf Sergisi
Sanatçı: Hasan Törün
Saat: 18.00

23 Şubat Salı: Söyleşi
Konu: Arabesk Müzik ve Arabeskleşen Toplum
Konuşmacı: Nazife Güngör
(G.Ü. İktisadi Bilimler Fakültesi Arş. Gör.
Sunan: Prof. Dr. Mustafa Altıntaş (G.Ü. Öğr.)

26 Şubat Cuma: Flüt Resitali
Sanatçı: Robin Turner (Teache)
Saat: 18.00

27 Şubat Cumartesi: Hasan Hüseyin
Bu program Pır Sultan Abdal Kültür ve Tarih Müzesi'nde düzenlenmiştir.
Konuşmacılar:
İsmail Gençtürk
Ömer Can
Mehmet Aydın
Yılmaz Gümüşbaşı
Ali Balkız
Azime Korkmazgözü
Sunan: İltihan Cem Ersin
Dinleti: Harun Ünlü
Güne Umur Müzik
Saat: 15.00

28 Şubat Pazar : Dergi
Sanatçı: Halil İbrahim
Saat: 18.00

(*) Gömütlük ziyareti aynı gün Sanat Kurumu'nun tahsis ettiği otoparkta Program aynı gün saat 15.00'de gerçekleştirildi.

Programlarımız, davetiye yerine geçerlidir. Sanat Kurumu, Bakanlar Kurulunun 1.11.1967 gün ve 6.5/1967 sayılı Kararı ile "Yayınlarına Çalışan Demekler" arasına katılmıştır. Tüm Programlarımız Adakale Sokak 21/2 (Kurum 1)

Kötülük Çiçekleri Yetiştiren Adam:
CHARLES BAUDELAIRE...

Uluer Aydoğdu

1821 yılında doğdu. Bu yüzyılın en önemli şairidir. Yaşadığı yıllarda coşumculuk egemen olmasına rağmen Baudelaire hemen hemen herşeye karşı çıkarak taa derinlerinden yükselen duyarlılıkla şiirler yazar. Sanki bütün çelişkileriyle mırıldanan, konuşan ve haykıran o derinlerde yatan çıplak varoluştur. Kötü ve iyi, günah ve suçtur bu şiirler. Bu yüzden olmalı ilk yayımlandığında bu "kötü çiçekler" yasaklanmıştır, ama aynı zamanda bir estetikçi, eleştirmen ve deneme yazarı olan Charles Baudelaire giderek yirminci yüzyılı da etkileyerek şiire damgasını vurmuştur.

ALBATROS (I)

*Tayfalar çoğu zaman tutar eğlenmek için
Albatrosları, bu iri deniz kuşlarını,
O acı girdaplarda kayıp giden geminin
Ardındaki tasasız yol arkadaşlarını*

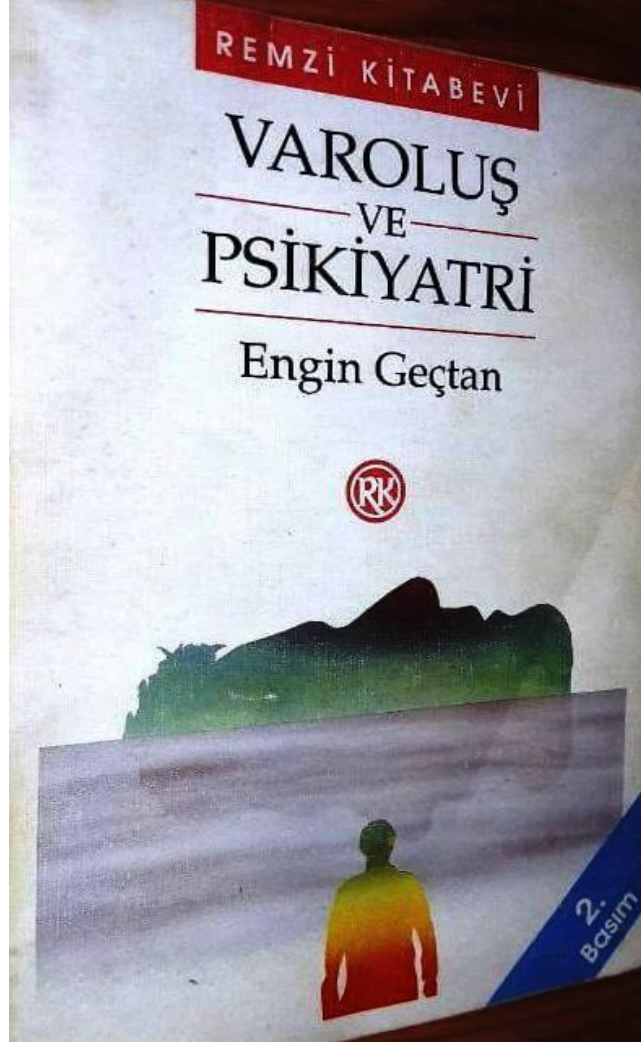
*Döşemeler üzerine bırakıldıklarında,
Bu acemi, utangaç mavilik kralları,
Çekilen kürekler gibi yanı başlarında
Yorgun düşer kocaman ve beyaz kanatları.*

*Nasıl da sakar ve güçsüz bu kanatlı yolcu!
Eskiden ne güzeldi, gülünç ve çirkin oysa!
Biri taklit ederken topallayarak onu,
Pipoyla gagasını dürter bir başka tayfa!*

*Şair de benzer elbet bulutlar prensine
Fırtına ile yoldaş, ok atana alaycı;
Yuhalanarak sürgün edilmiş yeryüzüne,
Yürümesini önler onun dev kanatları.*

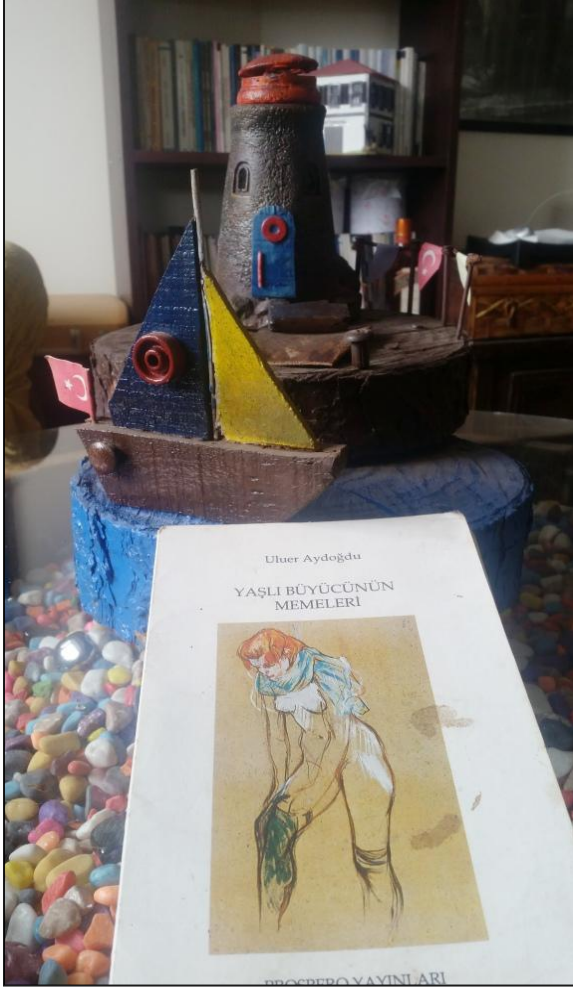
(I) Bu şiir KIRK KÖTÜLÜK ÇİÇEĞİ adlı kitaptan alınmıştır.
KIRK KÖTÜLÜK ÇİÇEĞİ/Charles BAUDELAIRE

O sıralar tam zamanlı yarı serseriydim, varoluş huzursuzu, bahar zırzobu, gam seli, ağlarken balina... *Anksiyete , obsesyonlar ve borderline atakları...* Tam da o günlerde önce **Engin Gençtan**'la ve hemen sonrasında da onun yönlendirmesiyle **Gülseren Günçe**'yle tanıştım.

Varoluş ve Psikiyatri, nelere kadirdir bilemezsiniz, eşik cinlerimden biridir, <https://www.ensonhaber.com/biyografi/yazar/engin-gectan-kimdir>, saygımla.

Gülseren Günçe, <http://pdr.education.ankara.edu.tr/gulseren-gunce/>, psikiyatrist ve Ergin Günçe'nin eşi, sevgili Dadal Günçe'nin annesi. Aynı zamanda da bir eşik cini olduğundan eminim, yakalanıp dönüp durduğum girdabın farkına varıp esaslı ve zorlu bir 'oluş hamlesi' ile akışa, yani varoluşa döndüm sayesinde.

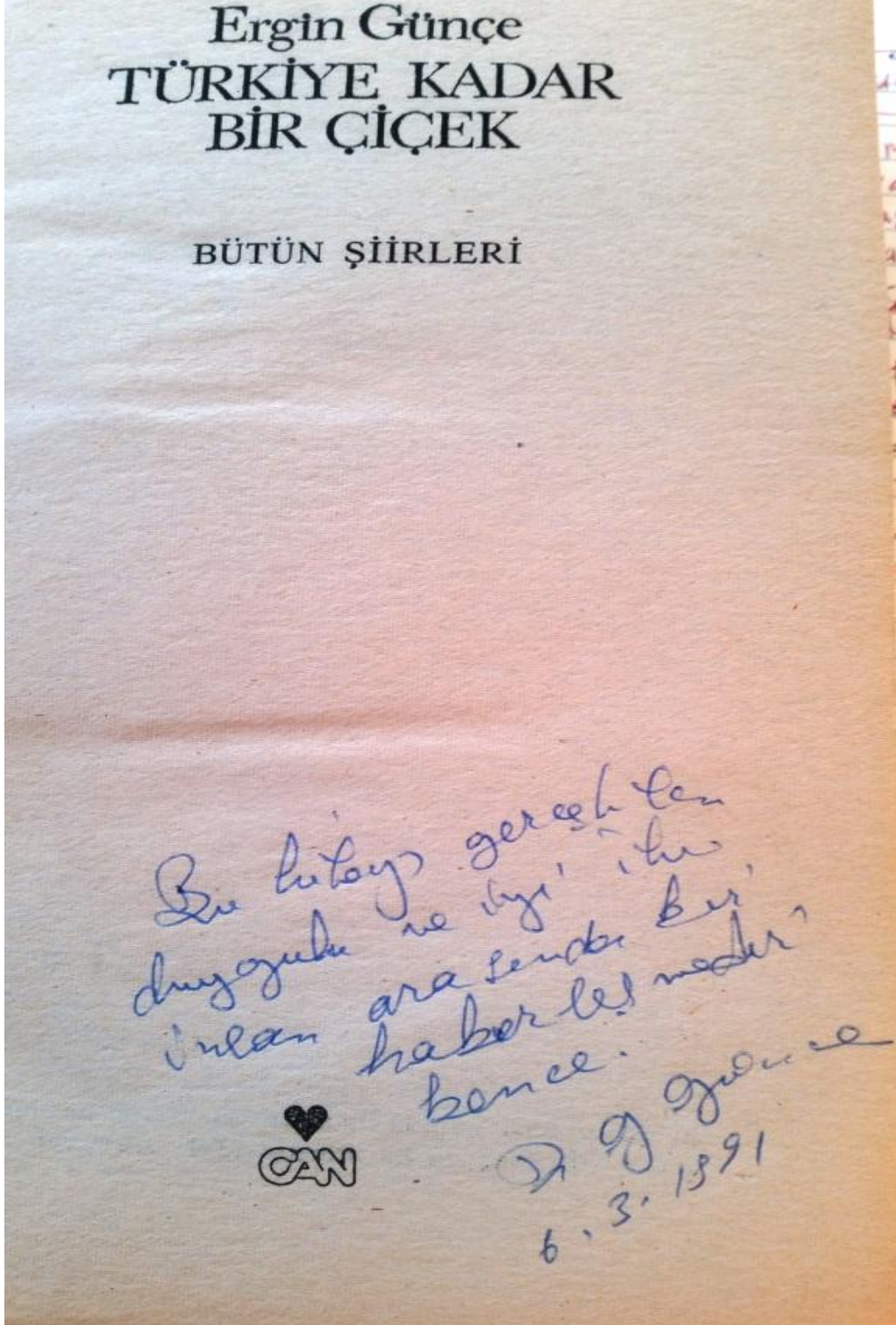

Yaşlı Büyücünün Memeleri (Yaşlı Büyücünün Memeleri, Prospero Yayınları, Ankara, 1994), tam da o günlerin toplamıdır. **İsmail ağabeyi (Gençtürk)** bir kere daha anayım, “**hadi ilk kitabını çıkaralım**” dediği gün ta buralara kadar büküldüm.

Nesnel/fiziksel gerçeğe, yani varoluşa, akışa aykırı ve düşman anlam, değer ve kuralların yaşlı bir büyücünün memeleri gibi süt ve zevk vermediğini, yeni bir meme bulmak gerektiğini düşünüyordum. Hâlâ da öyle. Tabii, daha önceleri şiirime giren **T. S. Eliot**’un “yaratmanın ve cana kıymanın zamanı gelecek, henüz zamanımız gelmedi”, diye itelediği durmayarak durmaya, yani burada kalmayarak burada kalmaya alamet bir açıklıkta **cana kıymaktan daha yaratıcı, yaratmaktan daha cana kıyıcı bir şey var mı, yok, gidiyorum** diye kaçış çizgisi alıştırmaları yapıyordum epeydir.

Ergin Günçe, 16 Ocak 1983’de Ankara’daki uçak kazasında aramızdan ayrıldı. **Gülseren Günçe**’yi tanımamdan çok önce. Sonra bir gün **Ergin Günçe**’nin **Türkiye Kadar Bir Çiçek** adlı kitabıyla **Gülseren Günçe**’nin

kapısını çaldım imzalatmak için: "Bu kitap gerçekten duygulu ve iyi iki insan arasında bir haberleşmedir bence. 6. 3. 1991"... Tarihe bakar mısınız, şimdi fark ettim, doğum günümde kendime böyle harika bir armağan vermişim Gülseren hanımın elinden. Saygımla.

ŞAPKAMDA YAĞMUR

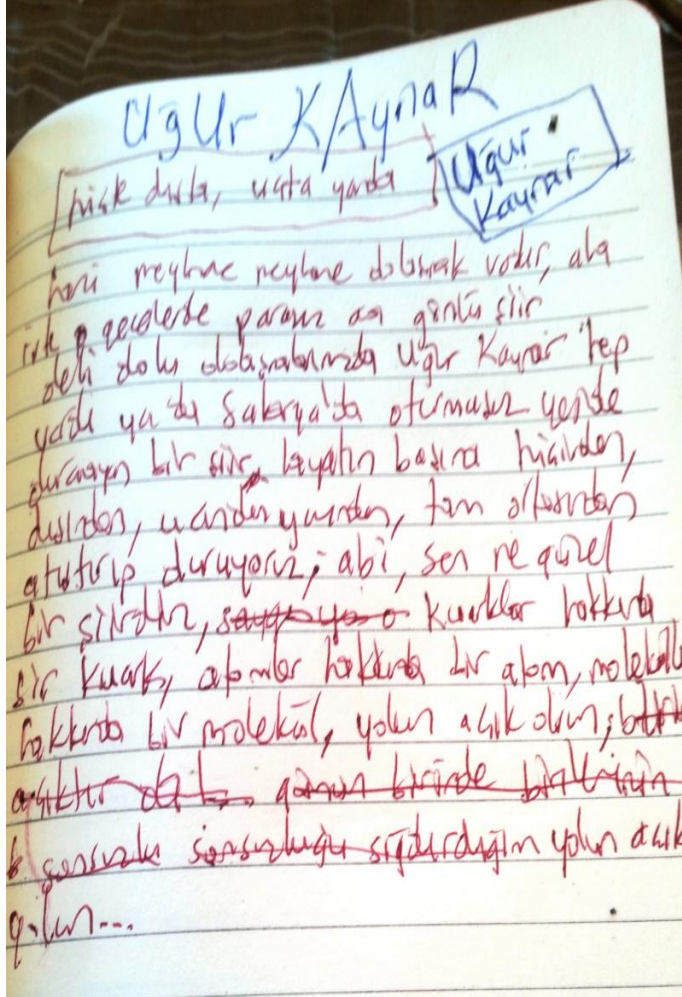
Şapkamda yağmur içli bir şarkı söylüyor
Nasıl da söylüyor dudaklarıyla
O zenci gökyüzünün yıldızları ötmüyor
İşimiz artık ıslanmış horozlarla

Küçük adımlarla inmiş şehrin batı kapısından
Şaşırtmış annemizi kocaman gözleriyle
Uykusundan etmiş keçileri oğlakları
Yollarda uygunsuz açık saçık yatan

Ben bir gün bu kasabadan giderim
Yağmur da benimle gelir mi bilmiyorum
Şapkamda yağmur içli bir şarkı söylüyor
Oturmuş şapkamda şarkıyı dinliyorum.

Behçet ağabeyle (Aysan) Ankara Sanat Kurumu'nda tanıştım. Gümüş'ün Sanat Kurumu'ndaki odasındaki konuşmalarımızı hatırlıyorum. Dem aldığımı, büyü aldığımı, sancak aldığımı söylemeliyim. Kunt bir adamdı vesselam.

2 Temmuz 1993'ten birkaç gün önce Gümüş'ün ısrarıyla, "bir de Behçet ağabeyinle konuş bakalım, ne diyecek", diye Cumhuriyet Gazetesi'nin de olduğu binadaki muayenehanesine gittik. Kısa da olsa bir süre konuştuğumuzu, **Gülseren Günçe**'den, sıkıntılımdan söz ettiğimi hatırlıyorum. Başka bir meslektaşının işine karışmayacak kadar zarif ve erdemli birisi olduğu için fazla uzatmadı ama yanından ayrılırken bizi birkaç gün sonra **Pir Sultan Abdal Kültür Derneği** tarafından düzenlenen **Pir Sultan Abdal Şenlikleri** için **Sivas'a** davet etti. Gidecektik, ancak İsmail Gümüş'ün şekeri yükseldiği için gidemediğimizi hatırlıyorum. Hayatın bir bildiği vardır, ben ne bilirim!

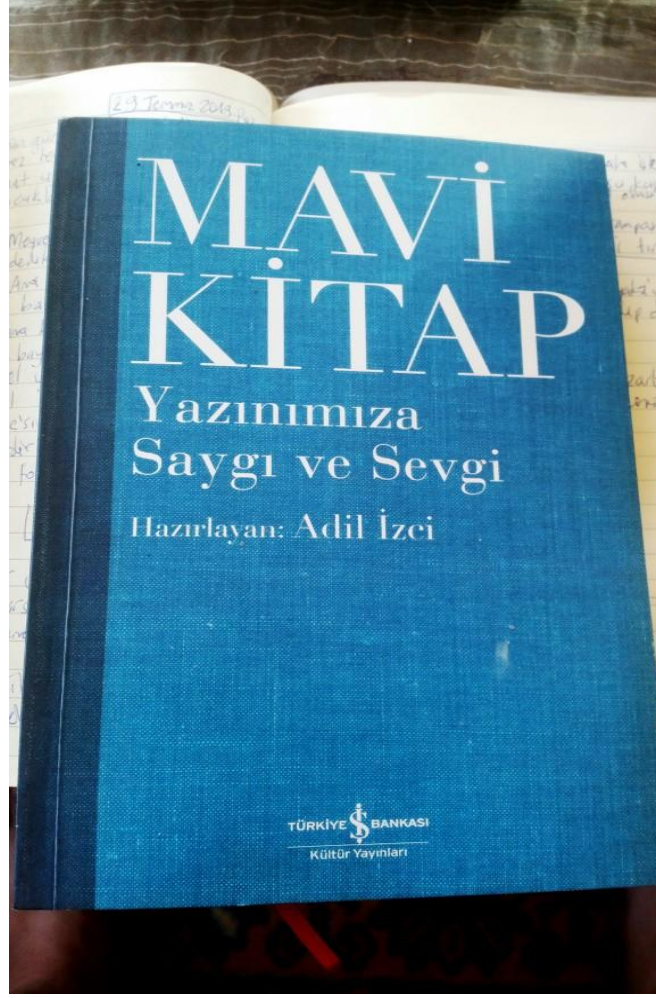

Şiirin hiç taraflarına, kuytularına, ücralarına, enginlerine akın üzerine akın düzenlediğimiz günler... Gülsaçan bir adam, Festival İsmail abi, Bay Pan Flüt ve Nehirde Bahar'la birlikte... Aha işte gönlü şiir, gönlü aşk, gönlü

türkü dolu **Uğur Kaynar**'la sık sık karşılaşıyorduk savrulup sürüklenirken. Şiir kuşanıp şiir sallıyorduk sokaklarda, meydanlarda, meyhanelerde...

Yerinde duramayan şiir, hayatın başına oturmuş hiçinden, dışından, uçlarından, tam ortasından, yanlarından, diplerinden birlikte atıştırmışlığımız çok olmuştur. Kendini anbean daha büyük ve kapsamlı şey, nesne, beden hayata, şiire, isyana açan kutlu bir halk tayfasındandır **Uğur Kaynar**. Abi, yolun açık olsun.

<https://www.biyografya.com/biyografi/2565>

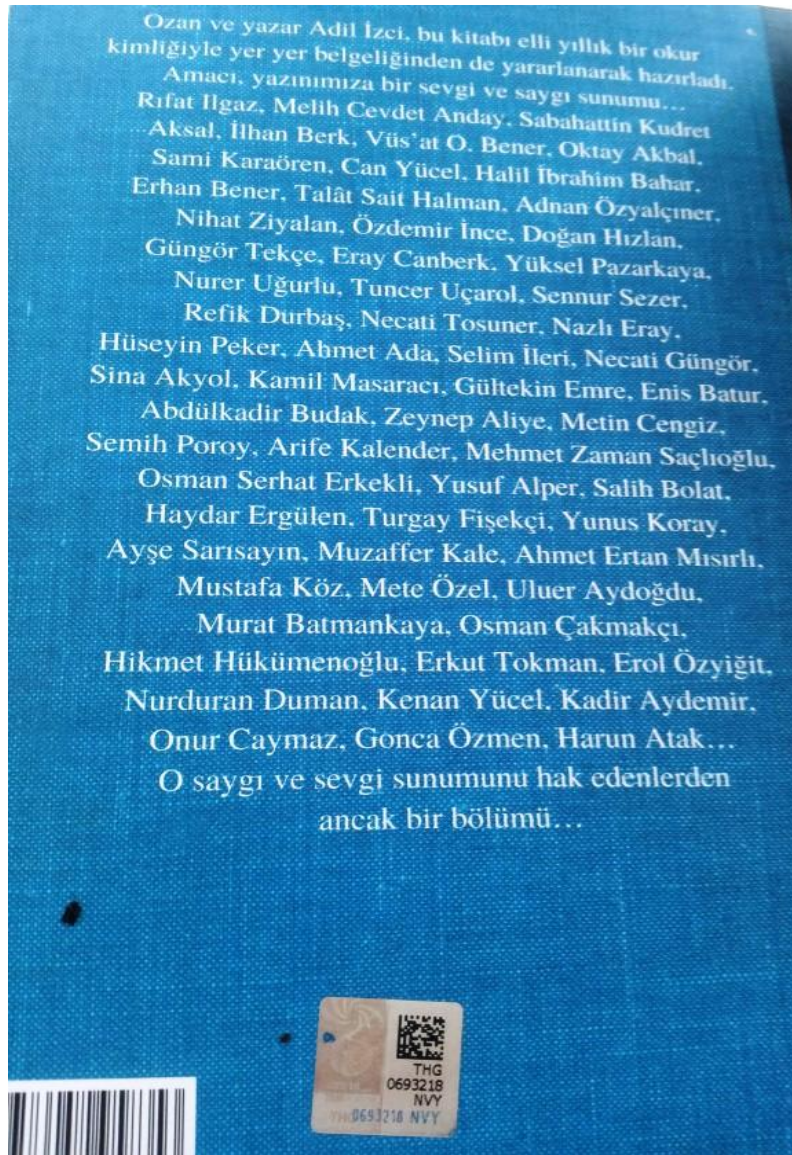

Mavi Kitap
Yazınımıza Saygı ve Sevgi
Hazırlayan: Adil İzci

Mavi Kitabın arka kapağı:

Ozan ve yazar Adil İzci, bu kitabı elli yıllık bir okur kimliğiyle yer yer belgeliğinden de yararlanarak hazırladı. Amacı, yazınımıza bir sevgi ve saygı sunumu... Rıfat Ilgaz, Melih Cevdet Anday, Sabahattin Kudret Aksal, İlhan Berk, Vüs'at O. Bener, Oktay Akbal, Sami Karaören, Can Yücel, Halil İbrahim Bahar, Erhan Bener, Talât Sait Halman, Adnan Özyalçınar, Nihat Ziyalan, Özdemir İnce, Doğan Hızlan, Güngör Tekçe, Eray Canberk, Yüksel Pazarkaya, Nurer Uğurlu, Tuncer Uçarol, Sennur Sezer, Refik Durbaş, Necati Tosuner, Nazlı Eray, Hüseyin Peker, Ahmet Ada, Selim İleri, Necati Güngör, Sina Akyol, Kamil Masaracı, Gültekin Emre, Enis Batur, Abdülkadir

Budak, Zeynep Aliye, Metin Cengiz, Semih Poroy, Arife Kalender, Mehmet Zaman Saçlıoğlu, Osman Serhat Erkekli, Yusuf Alper, Salih Bolat, Haydar Ergülen, Turgay Fişekçi, Yunus Koray, Ayşe Sarısayın, Muzaffer Kale, Ahmet Ertan Mısırlı, Mustafa Köz, Mete Özel, Uluer Aydoğdu, Murat Batmankaya, Osman Çakmakçı, Hikmet Hükümenoğlu, Erkut Tokman, Erol Özyiğit, Nurduran Duman, Kenan Yücel, Kadir Aydemir, Onur Caymaz, Gonca Özmen, Harun Atak... O saygı ve sevgi sunumunu hak edenlerden ancak bir bölümü...

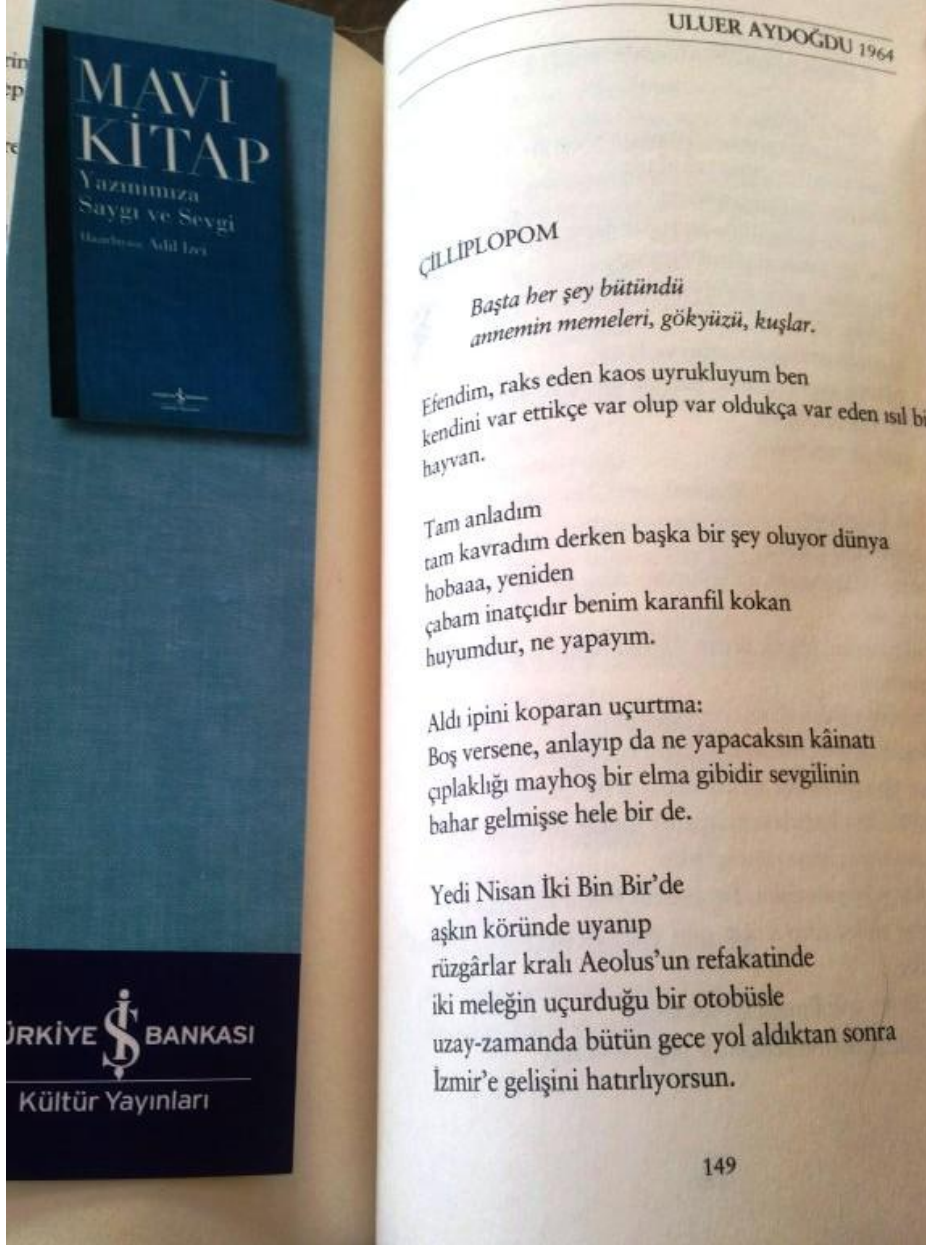

Önsöz Yerine'den

"Bu kitabı, biraz okurluğun (...) kazanımlarını vurgulamak, biraz okurluğu özendirmek, yok, eksik kalacak, okurluğu kutsamak -haddime mi değil mi orasını bilmem- asıl da Cumhuriyet Dönemi yazınımızı var eden bütün

değerli ozan ve yazarlarımıza bir saygı ve sevgi sunumu amacıyla hazırladım. Az birazı kendi adıma, kalanı nitelikli okurlar adına... Kasım 2018"

Adil İzci

Mavi Kitap, Yazınımıza Saygı ve Sevgi, Hazırlayan: Adil İzci, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, İstanbul, 2019.

Adil İzci'ye çok teşekkür ediyorum. Saygımla...